
MEMÒRIA

2019

document pendent de
revisió ortogràfica,
revisió d'estil i de
maquetació

EL BORN

CCM

ÍNDEX

1. PRESENTACIÓ 2019

2. FONTS I COL·LECCIONS

2.1. CONSERVACIÓ

2.1.1. CONTROL I SEGUIMENT DEL CONJUNT ARQUEOLÒGIC

2.1.1.1. TRACTAMENTS DE CONSOLIDACIÓ, RESTAURACIÓ I MILLORA

2.1.1.2. SEGUIMENT DE L'ENTORN AMBIENTAL

2.1.1.3. SUPERVISIÓ D'ACTUACIONS EXTERNES

2.1.2. ACOMPANYAMENT DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA

2.1.3. CONSERVACIÓ PREVENTIVA DE LES EXPOSICIONS

2.1.3.1. REVISIÓ I MANTENIMENT DE L'EXPOSICIÓ ESTABLE

2.1.3.2. CONSERVACIÓ PREVENTIVA EN EXPOSICIONS TEMPORALS

2.2. RECERCA. PROGRAMA ARQUEOBORN

2.2.1. INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA

2.2.2. ESTAT DE REDACCIÓ DE LES MEMÒRIES D'EXCAVACIÓ

3. PROGRAMES PÚBLICS

3.1. EXPOSICIONS I MUSEOGRAFIA

3.1.1. EL BORN 3D. VÍDEO DE RESTITUCIÓ DE LA CASA CORRALES

3.1.2. EXPOSICIONS DE GRAN FORMAT

3.1.2.1. «UNA INFÀNCIA SOTA LES BOMBES»

3.1.2.2. «RENAU. EL COMBAT PER UNA NOVA CULTURA»

3.1.3. EXPOSICIONS DE PETIT FORMAT

3.1.3.1. «LA DEMOCRÀCIA AL CARRER. FOTOGRAFIA POLÍTICA DEL COL·LECTIU SEGRÀ. 1977-1980»

3.1.3.2. «JOAN BROSSA. POETA DE LA REVOLTA»

3.2. EDUCACIÓ

3.2.1. EDUCACIÓ PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA

3.2.2. EDUCACIÓ SUPERIOR

3.2.2.1. ESTUDIANTS EN PRÀCTIQUES

3.2.2.2. MURAL "TOT L'ART ÉS POLÍTIC"

3.2.3. CURSOS ESPECIALITZATS

3.2.4. BORNLAB

3.3. ACTIVITATS

3.3.1. ARTS SONORES I PERFORMATIVES

3.3.2. CICLES

3.3.2.1. «UNA INFÀNCIA SOTA LES BOMBES»

3.3.2.2. «RENAU. EL COMBAT PER UNA NOVA CULTURA»

3.3.2.3. #REFERÈNCIES

3.3.2.4. "PARADIGMA MUR. BERLÍN-BARCELONA 1989-2019/1961-2021"

3.3.3. ACTIVITATS COMUNES DE L'ICUB

3.3.3.1. IN MUSEU

3.3.3.2. DIA INTERNACIONAL DELS MUSEUS

3.3.3.3. BARCELONA DIBUIXA

3.3.4. COMMEMORACIONS I EFEMÈRIDES

3.3.4.1. SANTA EULÀLIA

3.3.4.2. CARNESTOLTES

3.3.4.3. PRIMAVERA REPUBLICANA

3.3.4.4. LA MERCÈ 2019

3.3.4.5. INSTAL·LACIÓ ARTÍSTICA DE NADAL

3.3.5. ACTES DIVERSOS EN COL·LABORACIÓ O COPRODUCCIÓ

3.3.5.1. ACTIVITATS MUSICALS EN EL MARC DEL CONCURS DE PIANO MARIA CANALS (66a EDICIÓ)

3.3.5.2. 3a EDICIÓ DELS CONCERTS RIBERMÚSICA

3.3.5.3. "TOT PASSA MENYS EL PASSAT"

3.3.5.4. II JORNADES DE LA XARXA DE COMUNITATS DE MEMÒRIA

3.4. CONFERÈNCIES, JORNADES, CONGRESSOS, CURSOS, DEBATS

3.4.1. "MAL DE MEMÒRIA. LA MEMÒRIA I LES IDENTITATS NACIONALS"

3.4.2. "TORTURES IMPUNES"

3.4.3. LA RECERCA LOCAL I EL RESTABLIMENT DE LA BARCELONA DEMOCRÀTICA

3.4.3.4. XVI CONGRÉS D'HISTÒRIA DE BARCELONA

4. COMUNICACIÓ

4.1. CAMPANYES

4.2. PORTAL WEB

4.3. CANALS ON-LINE. ACTIVITAT PER CANAL

4.3.1. TWITTER

4.3.2. FACEBOOK

4.3.3. INSTAGRAM

4.3.4. YOUTUBE

4.4. PRESENCIA ALS MITJANS ESCRITS I DIGITALS

4.4.1. DADES TRIMESTRALS

4.4.2. PUBLICITAT MITJANS I EXTERIOR

4.5. COL·LABORACIONS I RELACIONS EXTERNES

4.5.1. DIFUSIÓ DE LA RECERCA REALITZADA AL CONJUNT ARQUEOLÒGIC D'EL BORN CCM

4.5.2. CONVENIS

4.6. PÚBLICS

4.6.1. PÚBLIC GENERAL

4.6.2. PÚBLIC ESCOLAR

4.6.3. PÚBLIC FAMILIAR

4.6.4. PÚBLIC ESPECIALITZAT

4.6.5. PÚBLICS PER PROGRAMES

4.6.5.1. BornEduca

4.6.5.2. BornLab

4.6.5.3. BornSaber

4.6.5.4. BornLleure

4.6.5.5. Exposicions

4.7. ACCESSIBILITAT I INCLUSIÓ

4.7.1. SERVEIS

4.7.2. ACCESSIBILITAT FÍSICA

4.7.3. ACCESSIBILITAT VISUAL

4.7.4. ACCESSIBILITAT AUDITIVA

4.7.5. ACCESSIBILITAT INTEL·LECTUAL

5. ORGANITZACIÓ

5.1. RECURSOS HUMANS

5.2. MEMÒRIA ECONÒMICA

5.3. OBRES I MANTENIMENT/ INFRAESTRUCTURES

5.4. LLOGUER D'ESPAIS

6. RESUM D'INDICADORS

6.1 QUADRE DE COMANDAMENT

6.2 SICUB

7. CALENDARI 2019 D'ACTIVITATS

1. PRESENTACIÓ 2019

La programació de 2019 ha estat coherent amb la missió, els reptes i les prioritats definits pel document *Estratègia El Born CCM 2023*, que va ser aprovat el 2018¹, i que inspira el mandat del Centre: activar els recursos patrimonials del lloc que ocupa l'equipament, amb la finalitat de promoure el coneixement del passat i de reflexionar sobre els processos col·lectius de creació de memòries. La programació que descriu aquesta memòria ha fixat el rumb cap a l'assoliment dels sis reptes de la visió estratègica.

Posicionar El Born CCM en el context i l'entorn actuals amb una personalitat singular i diferenciada requerirà una acció constant i perllongada al llarg dels anys, que el 2019 ha prioritzat la identificació del Centre amb les temàtiques de memòria a través de la programació i de l'estratègia comunicativa, i també de les col·laboracions institucionals. Així, la programació pública ha seguit consolidant la presència de projectes relacionats amb el camp transversal de la memòria, amb la incorporació de cicles, projectes temàtics plurianuals (*#Referències, Paradigma Mur. Berlín-Barcelona 1989-2019/1961-2021*) i la continuïtat de les cites específiques (*Un nou imaginar per a una nova memòria, Arqueologia a l'inrevés. Ideologies construïdes, Mal de memòria. Memòria i identitats nacionals*). Amb la mateixa finalitat s'ha posat en marxa la renovació del web i una nova estratègia de posicionament a través de les xarxes socials, que inclou la definició d'un lema i la difusió d'un espot promocional, així com s'ha potenciat les co-produccions amb altres equipaments municipals (Arxiu fotogràfic Municipal, Arxiu Històric de la Barcelona).

El patrimoni que custodia Born CCM pot revelar molta més informació de la que coneixem, i és fonamental seguir potenciant la recerca i la reflexió sobre el lloc, la ciutat i la memòria. La continuïtat del projecte Arqueoborn, amb la quarta campanya d'excavació i de formació d'estudiants del grau d'arqueologia, demostra un any més que el conjunt arqueològic és un jaciment viu.

En el sentit de millorar l'experiència de visita i fer que estigui centrada en el visitant, l'estratègia marca l'objectiu d'elaborar un pla integral d'interpretació del Centre, un dels aspectes fonamentals del qual serà l'articulació de les funcions d'acollida i d'introducció als continguts del recinte. Dos accions han avançat en

¹ Missió estratègica: "El Born CCM és un equipament municipal que gestiona i posa en valor el patrimoni del lloc urbà que ocupa, i l'utilitza per promoure el coneixement del passat i per reflexionar sobre els processos col·lectius de creació de memòries, tot fent visible l'impacte d'aquests fenòmens en la societat contemporània.

Ofereix una programació integral, que fa dialogar diversos sabers i que utilitza múltiples llenguatges creatius i plataformes de comunicació per fomentar la recerca, la formació, la divulgació i el debat, des de la pluralitat de perspectives i amb la col·laboració de la ciutadania.

L'experiència de visita enllaça la vida de la Barcelona del 1700 amb la d'altres èpoques, sense límit cronològic i fins a l'actualitat. Les activitats conviden a persones de totes les edats a pensar plegades críticament, sobre l'experiència humana del conflicte i de la resiliència, i a imaginar maneres diferents de conviure."

aquest sentit: El procés de treball, desenvolupat conjuntament amb el Servei d'Edicions Municipals, per a la definició del nou pla d'usos de la sala Castellví (espai inicialment ocupat pel servei gastronòmic i de llibreria); i la preparació dels contractes per a la documentació del béns immobles del conjunt arqueològic i per a la seva restitució museogràfica.

El projecte educatiu d'El Born CCM, basat en el principi de l'aprenentatge al llarg de la vida, ha vingut potenciant la seva vessant col·laborativa (projectes museu-escola; *En-Residència*). Tanmateix, el salt més significatiu d'aquest exercici ha estat l'ampliació d'aquestes fórmules per implicar activament la ciutadania en la programació, i el llançament, en fase de prototipat, del programa de mediació *BornLab*, l'espai de laboratori ciutadà de memòries que impulsarà processos col·laboratius en què el Centre i els agents de l'entorn s'impliquin conjuntament. I això, sempre amb la finalitat de compartir i crear coneixements amb ciutadanes i ciutadans de qualsevol edat, des d'un lloc únic. L'encàrrec d'un estudi centrat en els públics joves, suposa la fase preliminar d'un pla de públics indispensable per optimitzar la programació per assolir dos grans objectius genèrics: rejuvenir i diversificar socialment els públics.

Finalment, però cabdal per al funcionament del Centre i el desenvolupament del projecte, 2019 ha suposat l'estabilització de l'àrea d'administració. L'arribada de la Teresa Díaz com a responsable de recursos i administració ha permès avançar en el sentit d'adaptar l'organització i els recursos a la nova estratègia. Entre altres iniciatives, cal destacar el procés d'elaboració d'un quadre d'indicadors per al seguiment de la implementació de l'estratègia 2023.

2. FONS I COL·LECCIONS

L'equip de conservació-restauració de El Born CCM té cura de la preservació del conjunt arqueològic, del dipòsit d'objectes que conformen la mostra estable "Barcelona 1700. De les pedres a les persones" i del muntatge i conservació de les exposicions temporals.

2.1 CONSERVACIÓ

2.1.1 CONTROL I SEGUIMENT DEL CONJUNT ARQUEOLÒGIC

El Born CCM segueix un programa continuat de conservació dels espais patrimonials amb l'objectiu de mantenir uns nivells òptims de neteja de les superfícies i estructures, i de supervisar de forma regular possibles alteracions que es puguin produir. El servei el realitza un equip extern format per 4-5 persones i la dedicació és d'una jornada setmanal (dilluns generalment).

Els manteniments consisteixen en dur a terme setmanalment l'aspiració de murs i paviments arqueològics de forma rotativa per abastar la totalitat de l'espai. No obstant, la dedicació és irregular segons àrees, ja que cal el doble de sessions anuals per a la neteja dels espais oberts que per a les zones de sota del forjat. Tanmateix, es constata que l'àrea dels recorreguts habituals de visita requereix una supervisió constant de manteniments i neteja.

Al llarg del 2019 s'ha destinat aproximadament 640h en tasques d'aspiració i unes 208h en revisions dels espais (supervisions de l'estat general, recollida de papers i altres deixalles caigudes des de la barana, detecció d'àrees susceptibles de tractament, etc.). En total, es comptabilitzen aproximadament 8.300 m² de superfícies aspirades.

Imatge1: Procés de manteniment del conjunt arqueològic

El nombre de visitants al conjunt arqueològic acumulat des de la inauguració és d'aproximadament 137.000 persones. Es computa amb dades acumulades perquè és el factor que pot determinar el nivell d'alteració i desgast de les superfícies, independentment del tipus de públic del qual es tracti. Destaquen algunes efemèrides en les que es realitzen visites gratuïtes, de curta durada i recorregut limitat. L'afluència de persones durant aquestes jornades pot suposar, en un sol dia, la meitat dels visitants del mes. Posteriorment a aquestes diades, s'observa rastre sobretot en els paviments de terra que cal re-condicionar. No s'ha detectat cap tipus d'agressió intencionada envers el patrimoni, però sí s'observa una clara alteració produïda pel fregament en algunes àrees del circuit de visita. Per exemple,

l'àrea central del Bornet presenta superfícies amb ennegriment resultant del pas continuat unit a l'afectació de l'aigua de pluja que entra des de les obertures del cimbori.

2.1.1.1 Tractaments de consolidació, restauració i millora

Una bona preservació de l'espai també incorpora actuacions puntuals de caràcter curatiu en aquells punts on calgui millorar-ne l'estat, o bé, que hagin patit alteracions accidentals. Durant el 2019 hem invertit 267h en dur a terme tractaments de restauració en 19 punts diferents. Es tracta d'intervencions de millora i consolidació d'elements despresos i inestables en àrees tancades a la circulació pública. Només un parell de les intervencions han correspost a reparacions d'accidents fortuïts.

2.1.1.2 Seguiment de l'entorn ambiental

CLIMA:

El conjunt arqueològic no disposa de sistema de climatització, per tant, no s'exerceix cap control actiu sobre les condicions ambientals que l'afecten. Però sí que duem a terme un monitoratge continu de la situació. Disposem de sondes *dataloggers* instal·lades en diversos punts del jaciment que recullen i emmagatzemen registres de temperatura i humitat amb lapses de 20 minuts. En total, el 2019 s'han acumulat 262.800 registres que permeten arribar a la conclusió que el conjunt arqueològic manté una mateixa dinàmica mediambiental que anys anteriors. Es constata una uniformitat a tot el conjunt. D'altra banda, es manté un comportament climàtic a l'interior de l'edifici absolutament relacionat amb la meteorologia exterior. L'arquitectura no suposa aïllament, malgrat que sí suavitza les oscil·lacions de temperatura.

SUBSÒL:

Preventivament, des del 2015 mantenim una monitorització continuada de les oscil·lacions del nivell freàtic molt proper en certes àrees del conjunt arqueològic. La lectura de les mesures obtingudes durant 5 anys permet constatar que es produeixen cicles anuals amb mesos estivals de nivell baix de l'aigua, i períodes freds amb crescudes de pocs mil·límetres. Cal destacar, però, que al llarg d'aquest anys de seguiment hem detectat una davallada progressiva dels nivells freàtics (aproximadament uns 30 cm) i, concretament el 2019, hem mesurat un descens important de 15 cm en tots els punts.

La humitat és un dels factors més preocupant pel que fa la conservació del jaciment, ja sigui pels efectes de condensació ambiental que produeix, o bé per les oscil·lacions de la humitat del subsòl. Les conseqüències d'una humitat fluctuant són diverses. Entre les més evidents podem esmentar el fenomen de contracció i dilatació, que es produeix quan les superfícies molles s'assequen, així com la

conducció de sals solubles cap a la superfície de les pedres, que resten adherides en forma de dipòsits.

Com a acció activa enfront les zones amb més presència d'humitats constants i problemes posteriors d'eflorescències salines, el 2019 hem augmentat a dos els dispositius d'electroosmosi invertida per actuar sobre certes àrees delimitades. Es tracta d'aplicar els principis físics en els moviments hídrics del subsòl. El fenomen d'inversió elèctrica es produeix a partir de micro-ones magnètiques que frenen, i fins i tot inverteixen, la tendència de la humitat a ascendir per capil·laritat fent servir la verticalitat dels murs com a vehicle.

2.1.1.3 Supervisió d'actuacions externes

El programa de conservació preventiva del conjunt arqueològic, inclou la supervisió de qualsevol tipus d'actuació que hi té lloc i que, per la seva envergadura o singularitat, suposi riscos d'alteració no desitjats o requereixi entrar en espais fora de la visita habitual. Per aquest motiu, acompanyem d'altres equips del Centre per a la preparació de muntatges o actuacions diverses que tenen lloc al jaciment, i es prenen les mesures preventives necessàries. Al llarg d'aquest any destaquem:

- Àrea de comunicació: Enregistrament del programa “Preguntes Freqüents” de TV3 (5/09)
- Àrea de programes públics: Supervisió preventiva d'activitats que tenen el jaciment com a escenari:
 - Diada Castellera: aixecament de quatre pilars al carrer Joc de la Pilota, al jaciment (11/09)
 - Nadal: desmuntatge de la instal·lació de llum i so “Brots de Memòria” (gener)
 - Adequació de zones específiques per a la programació estival de les visites nocturnes “Dansa i Música”

2.1.2 ACOMPANYAMENT DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA

L'equip de conservació-restauració ha participat en la *4a Campanya d'intervenció arqueològica ArqueoBorn* (juny-juliol 2019). Aquesta campanya ha suposat la continuació de les excavacions a la Casa Santmartí (àmbits 21 i 22 del conjunt arqueològic). Prèviament a l'inici de la intervenció els restauradors han fet possible el desmuntatge controlat d'una claveguera que travessava un dels àmbits i que suposava un obstacle per al rebaix arqueològic.

Imatge 2: Equip de restauració durant el desmuntatge previ a la intervenció arqueològica

Durant tot el període d'intervenció, els restauradors realitzen tasques de protecció i consolidació d'estructures properes i en la recuperació de materials mobles delicats.

Imatge 3: Equip de restauració consolidant estructures pròximes a l'àrea d'excavació

2.1.3 CONSERVACIÓ PREVENTIVA DE LES EXPOSICIONS

2.1.3.1 Revisió i manteniment de l'exposició estable

L'equip de conservació efectua de forma continuada la revisió i manteniment de l'exposició estable *"Barcelona 1700. De les pedres a les persones"*. Durant el 2019, s'han invertit un total de 224h, en diferents actuacions: revisions visuals de l'estat de conservació dels 2.186 objectes exposats, així com el manteniment dels espais interiors de les vitrines (aspiració, canvis de reguladors d'humitat).

Imatges 5-6: Tasques de conservació de l'exposició estable

Durant aquest 2019 s'han dut a terme diverses operacions de manipulació d'objectes per part dels conservadors:

- A petició del Muhba (propietari del fons arqueològic exposat a El Born CCM) es treuen i retornen a vitrina fins a 160 peces per poder ser fotografiades i dibuixades
- Seguiment del procés d'escaneig i tractament digital d'objectes per a l'elaboració de materials d'accessibilitat educativa.
- Per deteriorament de la museografia, es determina un canvi d'il·luminació de la balda inferior de la vitrina de reserva. Per tal de fer aquest canvi sense posar en risc les peces, cal buidar totalment la vitrina i restituir-hi posteriorment les peces.

2.1.3.2 Conservació preventiva en les exposicions temporals

Les exposicions temporals requereixen una avaluació dels dispositius museogràfics en termes de conservació preventiva, per tal de garantir la integritat de les peces

que s'hi mostren. La presència del conservador en les exposicions es concentra, sobretot, en tres moments:

- previ al disseny museogràfic, perquè aquest respongui les necessitats i requeriments de conservació dels objectes que s'exposaran
- durant la producció del mobiliari o elements museogràfics que calqui adaptar
- en la col·locació dels objectes

Hem supervisat dues exposicions:

- *“Una infància sota les bombes”* (fins al 31/03) desmuntatge de 70 dibuixos i objectes exposats, supervisió del desmuntatge i retorn i muntatge a lloc d'origen de l'obra
- *“Josep Renau. El combat per una nova cultura”* (13/06 - 13/10). L'exposició consta de 112 obres de diversos prestadors. Visites prèvies de valoració de les obres, supervisió de l'arribada, manipulació i disposició a sala durant el muntatge i desmuntatge. Rebuda dels correus de les entitats prestadores i supervisió continuada de les obres en exhibició.

Imatge7: supervisió de l'estat dels objectes a l'interior de vitrines de l'exposició “Renau”

2.2 RECERCA. PROGRAMA ARQUEOBORN

L'any 2019 ha estat el quart any d'implementació del programa de recerca ArqueoBorn, pensat per fer recerca sobre les estructures que formen el conjunt arqueològic i sobre els testimonis materials recuperats en les diferents campanyes d'intervenció arqueològica.

[fotografia excavació fig.1 Pep Herrero]

S'ha redactat un article sobre el material del Rec Comtal, per publicar en el proper núm de la revista QUARHIS, del MUHBA.

Les recerques del Born, formen part del projecte PaleoBàrcino, dirigit des de la Universitat de Barcelona i el Servei d'Arqueologia de Barcelona.

2.2.1 INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA

L'any 2019 hem tingut dues fases d'excavació en el conjunt arqueològic. La primera el mes de juliol, Es van continuar les tasques d'excavació començades en la

intervenció de l'any 2018 de la casa coneguda, segons les fonts documentals, com a casa Santmartí (nom del darrer propietari abans de l'enderroc de l'any 1717 per la construcció de la ciutadella) situada en l'extrem nord de l'illa de cases definida pels carrers: Qui va del Born al pla d'en Llull, Gensana, Sabateret i el Rec Comtal.

L'objectiu d'aquesta intervenció era el coneixement de l'evolució crono-arquitectònica d'aquesta casa, parcialment excavada en la intervenció de l'any 2001 – 2002, i com hem comentat, en la campanya d'ArqueoBorn de l'any 2018. L'excavació es va realitzar en tota la superfície dels dos àmbits de la casa Santmartí (àmbits núm.21 i núm.22) que formaven la planta baixa. A l'àmbit oest es van rebaixar nivells datats entre l'inici del segle XVII i el segle XIV, documentant-se un paviment empedrat i dues clavegueres. També es va identificar el mur de tancament original de la casa, datat entre finals del segle XIII i l'inici del segle XIV. Cal destacar la presència d'ossos humans i ceràmica romana en diferents estrats de rebliment, datats al segle XIV. Aquest fet demostra que la casa Santmartí es va construir en una zona molt propera a la necròpolis romana documentada a la plaça Comercial l'any 1991 i a l'interior del Born l'any 2001.

[fotografia de la documentació d'un paviment de l'àmbit núm.21 de la casa Santmartí figura 2 Toni Fernández]

El segon àmbit on es va intervenir es localitza en la part est de la casa, i s'hi van rebaixar nivells d'ús i anivellaments de terra datats al llarg del segle XIV. L'excavació va permetre veure la fonamentació dels murs de tancament nord i est, així com un fet destacable: nivells de circulació anteriors a la construcció de la casa, datats entre finals del segle XIII i l'inici del segle XIV. La intervenció també ha deixat al descobert una superfície coberta de pedres irregulars, ceràmica i morter, que encara està en fase d'estudi, però que és força anterior a la primera fase constructiva de la casa.

[fotografia de les estudiants de la UAB excavant l'àmbit núm.22 de la casa Santmartí figura 3]

Es van recuperar mostres de terres de tots els estrats documentats (tal i com ja s'havia fet en les intervencions dels anys 2016, 2017 i 2018, però per primera vegada, una part important d'aquests estrats s'han garbellat al propi jaciment. Una arqueòloga professional ha estat ensenyant als alumnes les tècniques per a la

recollida de mostres *in situ*. Les dades obtingudes amb la recollida de terres permeten conèixer el paleopaisatge, els cultius i les fustes per a combustible de les diferents fases històriques. També s'han realitzat estudis de la fauna recuperada, que permetran saber més de l'alimentació de la població així com de l'ús d'alguns ossos i banyes.

[fotografia del procés de garbellat de les mostres recollides a la casa Santmartí figura 4 Toni Fernández]

[fotografia moneda del segle XVI figura 5 Pep Herrero]

[fotografia del procés d'excavació i d'algunes ceràmiques datades al segle XIV figura 6 Pep Herrero]

[fotografia xerrada d'arquitectura figura 7 Toni Fernández]

[fotografia jornada de portes obertes a l'excavació figura 8 Toni Fernández]

2.2.2. ESTAT DE REDACCIÓ DE LES MEMÒRIES D'EXCAVACIÓ

Amb les dades obtingudes en el desenvolupament de les diferents intervencions arqueològiques a la casa Corrales i Rec Comtal (campanya 2017 (075-17)) i la casa Santmartí (campanyes 2018 i 2019 (076-18)) s'han realitzat parts de les memòries científiques on s'exposen els resultats obtinguts, amb els següents apartats:

- Metodologia emprada
- Contextualització històrica / antecedents arqueològics
- Descripció dels treballs realitzats i resultats obtinguts
- Evolució crono-arquitectònica
- Planimetria
- Fitxes UE
- Inventari i estudi dels materials arqueològics recuperats
- Inventari fotogràfic
- Fitxes de restauració

De la campanya 075-17 està redactada la metodologia emprada, la contextualització històrica i els antecedents arqueològics, la descripció dels treballs realitzats i els resultats obtinguts, les fitxes UE, l'inventari i estudi dels materials arqueològics recuperats, l'inventari fotogràfic i les fitxes de restauració. L'evolució crono-arquitectònica està pendent i la planimetria està feta en paper i en fotogrametria i està parcialment digitalitzada.

De la campanya 076-18 està redactada la metodologia emprada, la contextualització històrica i els antecedents arqueològics, les fitxes UE i les fitxes de restauració. De l'inventari i estudi dels materials arqueològics recuperats està fet l'inventari de 2018 i falta el de 2019 així com els estudis dels materials i les làmines de materials. Està fet l'inventari fotogràfic del 2018 i parcialment fet el de 2019. La descripció dels treballs realitzats i els resultats obtinguts està parcialment

redactada, l'evolució crono-arquitectònica està pendent i la planimetria està feta en paper i en fotogrametria i està parcialment digitalitzada.

A part d'aquestes dades, la col·laboració amb el Servei d'Arqueologia de l'Ajuntament de Barcelona i amb la Universitat de Barcelona ha permès ampliar el coneixement dels punts excavats gràcies a la realització d'un estudi carpològic i pol·línic, pel catedràtic Santiago Riera (Universitat de Barcelona). S'ha seguit treballant en la recerca de la necròpolis islàmica de la Ribera, duent a terme anàlisis d'ADN i altres proves que estan en estudi. S'ha iniciat una recerca sobre la pesca i el mar en relació a les dades extretes de les diferents intervencions al conjunt arqueològic d'El Born CCM.

3. PROGRAMES PÚBLICS

3.1 EXPOSICIONS I MUSEOGRAFIA

3.1.1 EL BORN 3D. Vídeo de restitució de la Casa Corrales

El programa *El Born 3D* neix amb la voluntat d'ampliar els coneixements sobre el jaciment del Born i posar-los a disposició dels visitants, partint de sis objectius que són els que segueixen:

- Crear coneixement experimental des de les investigacions arqueològica i documental exhaustives
- Ajudar a entendre l'espai construït a partir de l'aixecament de les estructures arqueològiques conservades, extrapolant el coneixement que genera el Born a la resta de la ciutat
- Millorar la difusió del jaciment
- Contribuir a la socialització del jaciment i a la percepció del mateix, i, per extensió, de la ciutat de Barcelona
- Promoure la funció educativa del patrimoni

Fruit de les tasques de documentació històrica que van ser dutes a terme al llarg de l'any 2015, l'any següent es va iniciar el procés de sistematització de totes aquelles dades relatives a la construcció i evolució de la finca que identifiquem amb el nom de Casa Corrales (nom de la darrera família que la va ocupar), amb la màxima amplitud cronològica possible i amb el màxim rigor històric, al llarg de la cronologia que els documents i les dades arqueològiques van permetre establir per a cadascuna d'elles. Tot això amb l'objectiu de proposar unes hipòtesis constructives que permetessin percebre un model arquitectònic i alhora paisatgístic i urbà, a partir d'un seguit de fases cronològiques que ajudessin a entendre la seqüència evolutiva.

Una vegada duta a terme la recerca documental i la proposta gràfica de la Casa Corrales, durant l'any 2019 es va procedir a la realització del vídeo de restitució de l'esmentada finca del jaciment del Born per inserir en el monitor corresponent a aquest edifici, dins la museografia implantada i ja aplicada en dos altres edificis: la Taverna o Casa Colomer i la Casa del baró de Sant Vicenç, altrament dita, Casa Oliach. Es preveu que aquest vídeo sigui presentat a mitjans de l'any 2020.

3.1.2 EXPOSICIONS DE GRAN FORMAT

Durant el 2019 El Born CCM ha tingut en cartell dues exposicions de gran format.

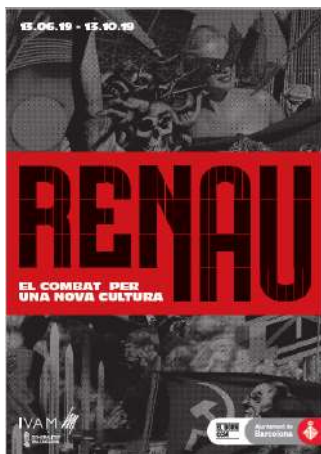
3.1.2.1 «UNA INFÀNCIA SOTA LES BOMBES»

L'exposició va ser comissariada per Jordi Guixé i dissenyada per Ignasi Bonjoch i Marta Moliner. Prenent com a punt de partida els bombardejos continuats que va patir Barcelona durant el 1938, «*Una infància sota les bombes*» ens apropava a les infanteses truncades per una guerra que va fer perdre el seu món a tantes nenes i tants nens obligats a participar-hi sense ús de raó.

L'exposició estava estructurada a través de tres àmbits en un fil discursiu que permetia connectar passat i present. El primer evocava els bombardejos sobre el territori, el segon incidia en els nens i nenes com a testimonis directes del conflicte -sobretot a través dels dibuixos on representaven allò que van veure- i un últim àmbit penetrava en l'univers dels adults, en el que els llenguatges artístics servien per reflexionar sobre allò viscut.

3.1.2.2 «RENAU. EL COMBAT PER UNA NOVA CULTURA»

L'exposició, que va tenir lloc entre el 13 de juny i el 13 d'octubre, fou comissariada per Juan Vicente Aliaga, dissenyada per NAM Arquitectes i realitzada en estreta col·laboració amb l'IVAM, principal institució prestatària de l'obra de l'artista valencià.

La mostra era una àmplia retrospectiva sobre Josep Renau, artista, intel·lectual i creador radicalment compromès amb la política i la cultura. La seva obra creativa, formada per cartells i grans murals va utilitzar un llenguatge innovador basat especialment en el fotomuntatge. L'exposició estava ordenada cronològicament resseguint el periple vital i artístic de Renau, fortament marcat pels esdeveniments socials i històrics del segle XX. D'aquesta manera la mostra estava formada per 4 àmbits: un primer espai en

el que es presentaven els seus inicis artístics fins a l'esclat de la Guerra Civil; en segon lloc l'exili mexicà; en tercer lloc un àmbit especial dedicat a l'exitosa sèrie pictòrica *"The american way of life"*; i per últim, un espai dedicat als anys del teló d'acer i la seva mort.

3.1.3. EXPOSICIONS DE PETIT FORMAT

Durant el 2019 El Born CCM ha tingut en cartell dues exposicions de petit format a l'espai Dalmau.

3.1.3.1 «LA DEMOCRÀCIA AL CARRER. FOTOGRAFIA POLÍTICA DEL COL·LECTIU SE-GRÀ. 1977-1980»

L'exposició "La democràcia al carrer. Fotografia política del col·lectiu SE-GRÀ. 1977-1980", comissariada per Isabel Segura, va tenir lloc entre el 15 de maig i el 15 de setembre.

La mostra, coproduïda conjuntament amb l'Arxiu fotogràfic de Barcelona era un repàs a la trajectòria documental del col·lectiu SE-GRÀ (Serveis Gràfics), grup de fotoperiodistes autoorganitzat format per Carles Feliu, Ramon Morral i Joan Vilardebò. Les imatges mostrades conformaven una exhaustiva crònica de la transició i els debats generats en el període 1977-1980, una mostra fotogràfica documental amb un clar compromís polític.

L'exposició va formar part de les activitats emmarcades en el programa "40 anys dels ajuntaments democràtics" impulsada per l'Ajuntament de Barcelona.

3.1.3.2. «JOAN BROSSA. POETA DE LA REVOLTA»

L'exposició "Joan Brossa. Poeta de la revolta" es va inaugurar el 3 d'octubre de 2019 en col·laboració amb la Fundació Joan Brossa. La mostra, comissariada per Judith Barnés i Manuel Guerrero i dissenyada per en Toni Giró mostrava una síntesi biogràfica de l'artista així com una selecció d'alguns dels seus poemes literaris i visuals més representatius. A més a

més l'exposició mostrava un mapa de Barcelona, amb els espais on Brossa va deixar la seva empremta. Amb tot, la mostra recollia la visió crítica que Brossa tenia de la societat, el poder polític i religiós, fent palès el seu afany de revolta mitjançant el seu art. L'exposició va formar part de la programació de l'Any Brossa organitzat en motiu del centenari de l'artista.

3.2. EDUCACIÓ I MEDIACIÓ

3.2.1. EDUCACIÓ PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA

Les activitats vinculades al conjunt arqueològic han estat les que més demanda han tingut, amb 383 grups, que signifiquen el 95% de participació. D'aquestes, les activitats que inclouen la visita guiada al jaciment també són majoria i suposen un 80% (322 grups). L'activitat amb més demanda ha estat de nou *La ciutat del Born* amb un total de 176 grups i el 44% de la participació, seguida de *El Born sota les bombes* amb 83 grups i el 21% de participació. Cal destacar el notable increment tant de *La ciutat del Born* (de 140 a 176 grups), com de *El Born sota les bombes* (de 62 a 83 grups). Ambdues activitats es dirigeixen a alumnes que cursen Educació Secundària o etapes educatives superiors. Les activitats que ocupen la tercera posició són la visita dinamitzada *Viatge a la història d'una ciutat* i la visita amb itinerari *Cartografia d'una desfeta*, amb 26 grups cadascuna (7% del total), adreçades a Educació Primària i Educació Secundària respectivament.

Pel que fa a la participació per etapes escolars, constatem que els grups que més han visitat el Centre són els d'Educació Secundària amb un total de 197 grups, representant el 49% del total de participació. És concretament el segon cicle d'ESO el que major nombre d'alumnes ha aplegat, amb un total de 163 grups.

Respecte a les dades de l'any anterior, destaca la disminució de grups de primària, de 98 a 82, i el lleuger increment de grups d'ESO, de 189 a 197. L'increment més notable, però, es troba en els grups de Batxillerat, que doblen la seva xifra, passant dels 51 als 121 grups.

Projectes de proximitat museu-escola El Born CCM

Finalment, cal remarcar la continuïtat dels projectes de proximitat Museu-escola iniciats al curs 2018-2019 amb tres escoles de la ciutat de Barcelona: Escola Sant Felip Neri, Institut Lluís Vives i IES Josep Comas i Solà.

Per una banda, a través del projecte *Fes teves les col·leccions (Patrimonia'm)* al curs 2019-20) s'ha culminat amb el grup classe de segon d'ESO de l'aula oberta de l'escola Josep Comas i Sola del districte de Sant Andreu de Barcelona, que ha treballat amb l'element patrimonial del Rec Comtal. Per al curs 2019-2020, el projecte segueix, amb un canvi de centre, ja que en aquest curs serà el proper Institut Verdaguier, al Parc de la Ciutadella, qui treballarà el Rec Comtal.

Per altra banda, a través del projecte *Nous Relats de guerra*, s'ha culminat el treball amb el grup classe de 6è de primària de l'escola Sant Felip Neri, que realitzen el projecte *La clau és la pau*. Aquest projecte s'ha presentat a la primavera del 2019 en una exposició a la Sala Castellví. Durant el 2019-2020 aquest projecte segueix vinculat amb la nova classe de 6è de la mateixa escola.

Pel que fa al projecte *Memòries de la guerra* amb els alumnes de l'Institut Lluís Vives de Sants, el procés no ha finalitzat amb l'exposició al Born, com es preveia en

un primer moment, ni el projecte tindrà continuïtat durant el curs 2019-20. De moment, cap escola està implementat *Memòries de la guerra* en aquest curs.

Finalment, durant el curs 2018-2019, el Born CCM va col·laborar amb el programa En-Residència, proposant el Centre com espai per a la reflexió i el debat, i oferint el recinte per acollir les presentacions de dues residències del programa: la de Adrian Schindler a l'Institut Verdaguer amb la mediació de l'equip A Bao a Qu; i el de Txalo Toloza i Laida Azkona a l'Institut amb la mediació de l'Antic Teatre. A partir del curs 2019-2020, El Born CCM, amb el suport d'un professional extern, se sumará als equips de mediació del programa En-Residència. El projecte que està coordinant, i que es presentarà el juny de 2020, és el del col·lectiu Lo Relacional a l'IES Verdaguer, que es basa en obrir un diàleg entre el passat i el present per construir la història del barri com un procés dinàmic de transformacions i continuïtats, mitjançant pràctiques artístiques i de cultura visual.

EN RESIDÈNCIA, programa impulsat per l'ICUB i el Consorci d'Educació de Barcelona des de 2009, es basa en la participació dels equips de mediació, experts en el desenvolupament de processos de creació en context educatiu formal, en l'acompanyament dels creadors, els docents i dels adolescents al llarg de tot el procés. Els equips de mediació inclouen entitats específicament orientades a les interseccions entre educació i cultura, equips educatius de museus i d'equipaments culturals; equips de fàbriques de creació i d'espais independents.

3.2.2 EDUCACIÓ SUPERIOR

L'aposta per la divulgació al món universitari ha estat un dels objectius del programa ArqueoBorn d'El Born CCM des del seu inici. Aquest objectiu, l'assoleix mitjançant diversos mitjans:

1. Intervenció d'alumnes del Grau d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona i del Grau d'Arqueologia de la Universitat Autònoma de Barcelona en la quarta campanya d'excavació.
2. Per primer cop a El Born CCM hem excavat amb alumnes d'arqueologia de les dues universitats que imparteixen aquest Grau. En ambdós casos formen part de les pràctiques obligatòries que han de realitzar per superar els estudis. El Born CCM col·labora en la formació dels futurs arqueòlegs i arqueòlogues del país, oferint la possibilitat d'excavar al jaciment, obtenint coneixements en el mètode de registre arqueològic, així com dels materials ceràmics d'època medieval i postmedieval, per mitjà d'un inventari amb arqueòlegs professionals. Aquesta intervenció es realitza gràcies als convenis signats amb la Universitat de Barcelona i amb la Universitat Autònoma de Barcelona, on el conjunt arqueològic del Born forma part del grup de jaciments, on els estudiants de tercer i quart del Grau d'Arqueologia poden fer part de les pràctiques obligatòries de la carrera. La direcció de la intervenció i el personal tècnic el va posar El Born CCM i hi van participar 13 estudiants i 6 arqueòlegs professionals.

3. Cicle de xerrades. En les campanyes anteriors, la formació dels estudiants es completava amb unes xerrades tècniques amb especialistes del món de l'arqueologia i la restauració. Per primer cop, aquestes xerrades han estat obertes al públic general amb força èxit d'assistència, 103 persones. Es van realitzar cinc xerrades: Ceràmica medieval i moderna, arquitectura, arxivística, restauració de jaciments i Arqueobiologia.
4. Jornades de portes obertes. Els alumnes que van participar en la campanya d'excavació, van tenir l'oportunitat de fer divulgació de la feina dels arqueòlegs i de les dades obtingudes, gràcies a dues jornades de portes obertes, coincidents amb el darrer dia d'excavació, amb una assistència de 48 persones el dia 12 de juliol i 52 persones el dia 26 de juliol.

3.2.2.1 ESTUDIANTS EN PRÀCTIQUES

- Pràctiques Conservació-Restauració. Els mesos de juny-juliol vam acollir una estudiant en pràctiques del Grau de Conservació-Restauració de la Facultat de Belles Arts (UB). Durant la seva estada va poder participar de les tasques d'acompanyament a la intervenció arqueològica, preparació d'objectes per al trasllat a laboratori, revisió i manteniment del conjunt arqueològic, i també altres funcions habituals de conservació preventiva i supervisió de les exposicions permanent i temporal (Josep Renau).
- Pràctiques per a alumnes del Grau d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona i del Grau d'Arqueologia de la Universitat Autònoma de Barcelona. S'organitzen al llarg de tres jornades consistents en la realització de classes a les aules de la universitat, pràctiques d'inventari de materials arqueològics i una visita tècnica al conjunt arqueològic.
- Pràctiques d'inventari de materials arqueològics provinents del jaciment: En primer lloc, per mitjà d'una jornada amb grups de matí i tarda a les instal·lacions de l'Arxiu Arqueològic del MUHBA, amb la col·laboració del personal de l'Arxiu i col·leccions i del Servei d'Arqueologia de l'Ajuntament de Barcelona. La pràctica consisteix en un inventari real, on es classifiquen materials ceràmics seguint els codis de classificació que fan servir els arqueòlegs professionals que treballen a la ciutat de Barcelona. Amb especial atenció de les ceràmiques de producció catalana decorades en blau sobre blanc dels segles XVII i XVIII. Data de realització: 7 de gener. Participants: 54 alumnes del grau d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona (26 matí i 28 tarda). Data de realització: 17 de maig. Participants: 50 alumnes del grau d'Arqueologia de la Universitat Autònoma de Barcelona (25 matí i 25 tarda)

[fotografia alumnes inventariant figura 9 Toni Fernández]

[fotografia alumnes inventariant figura 10 Toni Fernández]

- Pràctiques d'inventari, amb alumnes de quart del Grau d'arqueologia de la Universitat de Barcelona. Les pràctiques es van fer al llarg de quatre tardes a l'interior de les instal·lacions de El Born CCM amb materials de la campanya intervenció arqueològica al jaciment del mes de juliol (casa Santmartí). Dates de realització: 17, 18, 24 i 25 d'octubre. Participants: 40 alumnes del grau d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona
- Classes a les aules de la Universitat: Es realitzen classes a les aules universitàries explicant el conjunt arqueològic del Born: història de les intervencions, característiques, singularitats, evolució crono-arquitectònica i materials recuperats. Dates: 8 de gener matí i tarda. Universitat de Barcelona. Grau d'Arqueologia. Participants: 22 alumnes matí i 25 alumnes tarda. 29 d'abril una classe. Universitat Autònoma de Barcelona. Grau d'Arqueologia. Participants: 50 alumnes.

[fotografia classe figura 11 Toni Fernández]

- Visita tècnica al conjunt arqueològic del Born: Amb els alumnes que han participat en les dues jornades anteriors es fa una visita on han de demostrar els coneixements adquirits, per mitjà de la localització d'estructures i tipus constructius del jaciment. Dates: 9 de gener matí i tarda. Universitat de Barcelona. Grau d'Arqueologia. Participants: 20 alumnes matí i 25 alumnes tarda. 3 de maig matí i tarda. Universitat Autònoma de Barcelona. Grau d'Arqueologia. Participants: 17 alumnes matí i 22 alumnes tarda.
- Visites tècniques pels alumnes de primer del Grau d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona de l'assignatura "Teoria i pensament arqueològic" i pels alumnes del Grau de Conservació-Restauració de Béns Culturals de la Universitat de Barcelona de l'assignatura "Fonaments d'Arqueologia. En tots dos casos es fa una visita tècnica del jaciment incidint en els aspectes arqueològics i de conservació. Dates: 14 de març Universitat de Barcelona. Grau de Conservació-restauració de béns culturals. Participants: 22 alumnes. 4 de novembre Universitat de Barcelona. Grau d'Arqueologia. Participants: 35 alumnes. El 18 novembre alumnes de Màster d'Estudis

Avançats en Arqueologia de la Universitat de Barcelona (assignatura “Diagnosi i Conservació Arqueològica”, profs. Margarita Alcobé i Mònica Lopez).
Participants: 17 alumnes

[fotografia visita figura 12 Toni Fernández]

En total, prop de 400 alumnes de dues universitats van participar en algunes de les activitats formatives i en pràctiques proposades des d'El Born CCM.

3.2.2.2. MURAL "TOT L'ART ÉS POLÍTIC"

En ocasió de l'exposició “Renau. El combat per una nova cultura”, El Born CCM va col·laborar amb l'Escola Massana en un projecte de pràctiques per als seus alumnes del primer curs d'Il·lustració d'Arts Aplicades al Mur de Cicles Formatius de Grau Superior. Es va intervenir sobre els vidres de la sala d'exposicions, dibuixant amb retoladors de base de guix amb una paleta limitada de colors sobre una frase del propi artista: “Tot l'art és polític”. A cada alumna/e se li va assignar un fragment del mural perquè s'expressés lliurement.

3.2.3. CURSOS ESPECIALITZATS

“UN NOU IMAGINARI PER A UNA NOVA MEMÒRIA 2019-2020”

Curs d'introducció metodològica al procés de creació col·laboratiu del laboratori Terra-lab, a partir del qual s'iniciarà un nou equip, el núm. 11, per treballar durant el 2020 sobre el lloc urbà d'El Born CCM. Perquè veure no és només mirar, captar i analitzar, sinó també proposar. Nous conceptes i nous intèrprets per a una nova memòria. Compartir recerques i reflexions de creadors i pensadors sobre la memòria a través dels seus projectes, per generar un context de visibilitat coral, de creativitat i de conjunt de noves idees per al debat contemporani.

SESSIÓ INTRODUCTÒRIA. "UNA ACTUALITZACIÓ DE L'IMAGINARI VISUAL".

Dimarts 1 d'octubre. Amb Vicenç Altaió i Sergi Opisso, coordinadors de Terra-lab.cat.

SEGONA SESSIÓ. "RECERQUES PER A UNA NOVA MEMÒRIA COL·LECTIVA".

Dimecres 2 d'octubre. Amb Marta Dahó, Blanca Viñas i Román Yñán.

TERCERA SESSIÓ. "EL PAISATGE COM A LABORATORI". Dimarts 22 d'octubre.

Amb Kathrin Golda-Pongratz.

QUARTA SESSIÓ. "LA TRINXERA DE LA HISTÒRIA". Dimecres 23 d'octubre.
Amb Ingrid Guardiola, Jon Uriarte i Jordi Mitjà.

“ARQUEOLOGIA A L'INREVÉS. IDEOLOGIES CONSTRUÏDES”

Kathrin Golda-Pongratz, comissària de “Paradigma mur. Berlín – Barcelona 1989-2019 /1961-2021”, recull el concepte d’“arqueologia a l’inrevés” de l’escriptor Cees Nooteboom i proposa reflexionar sobre les construccions i reconstruccions, arquitectòniques i ideològiques, i la reconfiguració dels relats polítics, culturals, socials i de memòria.

SESSIÓ 1 Arquitectura i ideologia: Conceptes centrals, idees i apropaments teòrics i exemples. Dijous 31 d'octubre. Ponent: Kathrin Golda-Pongratz

SESSIÓ 2 Del Humboldt Fòrum Berlín a altres (re)construccions ideològiques. Dijous 7 de novembre. Ponent convidat: Xavier Monteys

SESSIÓ 3 Fissures construïdes. Dijous 14 de novembre. Ponent convidat: Rainer Huhle

SESSIÓ 4 Caminant Barcelona. Dimecres 20 de novembre.

SESSIÓ 5 Conclusions, debat i mirades al futur. Dijous 28 de novembre.

3.2.4 BORNLAB, LABORATORI CIUTADÀ DE MEMÒRIES

BornLab. Laboratori ciutadà de memòries es el programa d'El Born CCM iniciat el marc del 2019, per impulsar projectes col·laboratius i la co-creació amb els agents del seu entorn. L'equip d'El Born CCM, amb l'acompanyament dels equips de mediació de Laberint Cultura i de Transductores, ha posat en marxa noves estratègies de programació transversal, en una proposta que

articula l'educació informal, la reflexió al voltant de les memòries populars, el treball de recerca-acció com espai d'aprenentatge, així com metodologies experimentals i artístiques. Al llarg de 10 mesos, el programa ha desenvolupat una fase de prototipat en tres àrees i formats de treball diferents:

1. Cultiu i escolta activa al territori, amb més de 40 trobades diverses per generar marcs de treball amb entitats i agents socials de l'entorn immediat del Centre.
2. Laboratori de creació i treball en xarxa. Mitjançant aquest procés de diàleg, s'han desenvolupat dues accions-prototip i una sèrie de discussions i línies d'experimentació col·laborativa amb l'equipament. En total han sigut una sèrie de

6 trobades amb l'equip i un acompanyament de les dues accions amb les persones d'El Born CCM de les àrees d'Activitats Culturals, Recerca i Comunicació.

3. Accions i processos. Finalment, fruit del cultiu i treball en xarxa, s'han desplegat 8 visites experimentals i 7 processos comunitaris i educatius.

Treball de proximitat: fites, col·laboracions i xarxes

BornLab ha portat a terme les següents fites: 6 visites experimentals, 3 processos comunitaris i 4 processos educatius en 10 mesos. Més de 14 retorns comunitaris, mostres o posades en comú diverses. En total el programa BornLab ha desenvolupat més de 40 trobades entre presència en taules, treball de camp i co-disseny amb entitats del territori.

Treball en xarxa, usuaris directes i indirectes

S'ha treballat en xarxa amb més de 40 entitats implicades en diversos graus (taules, col·laboradors puntuals, col·laboradors regulars amb usuaris de les seves entitats). El programa de proximitat ha tingut presència sostinguda en 3 taules comunitàries (Taula Comunitària, Gent Gran, de Dones de Casc Antic), un programa de barri (Festes de Barri) i un programa de ciutat en relació tant al Centre com al barri: el Programa Cultura Viva, setmana de Memòria Viva a l'octubre.

- 10 equipaments de proximitat i lliure, joves o gent gran o comerç : per exemple Pou de la Figuera, Casal Gent Gran Mediterrània, Palau Alòs; i 2 persones de l'administració pública de forma directa: Centre de Serveis Socials del Born, tècnica de Casals de gent Gran.
- Més de 40 entitats en taules de treball i diàleg i retorn comunitari amb més de 40 reunions de treball de camp.
- Més de 200 persones com usuaris directes del projectes, que col·laboren activament i treballen en les diverses accions, tallers comunitaris o espais educatius informals. Pràcticament la totalitat d'aquest usuaris/es i les seves entitats mai havíem col·laborat amb l'equipament i no són públics regulars.
- Un total aproximat de 460 persones indirectes que han passat per les diverses fites com a públic.

3.3. ACTIVITATS

3.3.1. ARTS SONORES I PERFORMATIVES

“SONAU, MUSICHs, SONAU..! BALLS I FESTA A LA CATALUNYA DEL BARROC”

Conferència-concert. Dissabte 30 de març, a les 19.30 h. Xuriach presenta el seu primer CD/DVD basat en les festes i danses de la Barcelona i la Catalunya dels segles XVII i principis del XVIII. Il·lustrat amb mostres de ball, contextualitzen el

repertori i formacions instrumentals que s'han reflectit a l'àlbum i ens redescobreixen tonades i celebracions que ens són properes i familiars, encara presents al llarg del calendari festiu anual. Xuriach, companyia de música i dansa antiga i tradicional, que enguany compleix 10 anys, està especialitzada en la dansa i la música del Renaixement i el Barroc, amb un interès particular en el repertori català i ibèric. Gràcies als anys d'estudi i investigació dels seus components, el seu treball ha estat àmpliament reconegut per la solidesa de les seves propostes, el bon coneixement del període, el repertori, l'estètica, l'entorn sociocultural, la recreació de vestuari i, sobretot, per la passió i la il·lusió que transmeten, per la seva capacitat d'adaptar-se al públic i a cada ocasió, fent reviure aquest repertori i posant-lo a l'abast de tothom de manera amena i creativa.

“WOHNWAGEN”

Espectacle teatral. 4 abril, 19 h. Val la pena enamorar-se encara que estigui demostrat científicament que, al cap de tres anys, el sentiment desapareix? Val la pena enamorar-se quan la teva parella està a l'altra punta del món i l'única

possibilitat que queda són les relacions a llarga distància mitjançant Skype, les xarxes socials i altres tecnologies? Val la pena enamorar-se en l'època de Tinder, on l'amor és, en aparença, més efímer que mai? Val la pena si el món està ple de potencials amants? Val la pena cantar cançons d'amor que ja s'han cantat milions de vegades? Viure o arriscar-se? Aquests dos conceptes són l'arrel del conflicte entre la parella protagonista, l'Emma i l'Anton. La felicitat sembla estar assegurada. Llavors la Bruixa els maleeix amb tan sols tres mesos d'enamorament. El Dimoni els ofereix la solució: comprar un WOHNWAGEN.

“JOAN BROSSA POETA DE LA REVOLTA”

Recital poètic “Brossa, a partir del silenci”, 20 h. Sala Moragues. Gratuït. La mostra s'inaugurarà amb una presentació a peu d'exposició i una visita comentada. A continuació, va tenir lloc l'espectacle “Brossa a partir del silenci,” un recital poètic a càrrec de Sílvia Bel. L'actriu ha seleccionat textos de prosa, poesia i teatre del poeta que va dedicar la seva obra a la recerca de la màgia quotidiana, la denúncia social i la transgressió. Els dona vida tot complementant-se amb la música i el cant flamenc de Juan Manuel Galeas, Fran León al cajón i la flauta travessera i José Santiago a la guitarra.

“AKANA”

Espectacle escènic. Diumenge 13 d'octubre, 18 h. Sala Moragues. Gratuït. Direcció escènica i dramaturgia: Marta Galán Sala. Un projecte socioeducatiu proposa a un

grup de nois i noies gitanos muntar una proposta escènica multidisciplinària amb la implicació de les seves famílies i la seva comunitat. Projecte artístic comunitari amb nois i noies gitanos del barri de la Mina.

“ALL ALONG THE WATCHTOWER”

Performance visual, musical i poètica. Dimarts 29 d'octubre, 19 h. Sala Moragues. Realització: Observatori Europeu de Memòries de la Fundació Solidaritat UB (EUROM) i Fundació Mur de Berlín (Stiftung Berliner Mauer), amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona i del programa Europe for Citizens de la Comissió Europea.

Prenent com a inspiració la cançó de Bob Dylan i les seves experiències personals, un grup d'artistes de l'antiga Alemanya de l'Est (RDA) ha concebut un homenatge al 30è aniversari de la Revolució Pacífica - Caiguda del Mur de Berlín.

“TESTAMENT A PRAGA”

Teatre. Dimecres 6 de novembre, 19 h. Sala Moragues. Adaptació teatral de l'obra Testament a Praga, creada amb motiu de l'Any Teresa Pàmies. Tomàs Pàmies, un destacat comunista exiliat durant la dictadura franquista, viu a Praga i redacta les seves memòries. Demana a la seva filla Teresa que les copiï a màquina, però ella fa molt més: Iniciarà una correspondència impossible justament el dia del seu enterrament. Un text ple d'admiració i d'estimació i a la vegada

“APPARATUS BERLIN”

Acció teatral. Dissabte 9 de novembre. Apparatus Berlin, del grup teatral alemany Rimini Protokoll, ens transporta a través d'un programa de ràdio a l'hivern de 1963 a Berlín, moment en què s'anuncia un acord polític insòlit, que permet als habitants de l'oest de la ciutat creuar el mur i visitar els seus familiars de l'est per uns dies. Aquest fet singularment emocional, extret de la realitat, ens farà reflexionar sobre el mur de Berlín i els múltiples intents per superar-lo. Un joc entre realitat i ficció que ens plantegen Helgard Haug i Daniel Wetzel per acabar qüestionant la nostra pròpia realitat.

“SONS DE LA MEMÒRIA”

El Born CCM presenta un cicle d'activitats musicals al voltant de la memòria comissariat per Eufònic, de la mà d'Arnau Horta. El cicle d'activitats musicals al voltant de la memòria inclou dues cites anuals durant 2019 i 2020.

El cicle de 2019 va arrencar amb la xerrada inaugural de Simon Reynolds i els artistes britànics Janek Schaefer i Philip Jeck (divendres 22 de març, 18:30h) i l'Actuació expandida de Janek Schaefer i Philip Jeck (dissabte 23 de març, de 18:00 a 20:00h)

La segona cita, dissabte 23 de novembre, va incloure igualment una

xerrada i una actuació musical: Julian House és, juntament amb Jim Jupp, l'artífex del segell Ghost Box. Amb ell, Arnau Horta va explorar la memòria musical d'una Anglaterra situada en un món paral·lel, fascinant i angoixant, en el qual ressonen les composicions del BBC Radiophonic Workshop, les identitats sonores sintètiques d'obscurs departaments governamentals, el pop espectral i el folk sobrenatural. L'actuació va estar a càrrec de Pye Corner Audio (Martin Jenkins), un dels projectes més destacats del segell Ghost Box. L'univers musical de Jenkins combina els sons sintètics de la ciència-ficció dels anys 70 i 80 amb els ritmes sincopats de l'electro i el techno. El resultat ens transportarà a un thriller distòpic i retrofuturista ambientat en un passat alternatiu

“EXTREMADAMENTE REBELDES Y PELIGROSAS”

9 de juny a la Sala Moragues. Un diàleg entre la dansa i la fotografia sobre les dones preses durant el franquisme. Aquest espectacle es va incloure en la programació del Festival Grec, i va ser fruit de la coproducció amb el Teatre Tantarantana, en el marc del programa “Creació i Museus”. Extremadamente rebeldes y peligrosas parla de la

repressió franquista contra les dones durant la Guerra Civil i els primers anys de la Dictadura i, concretament, explora la vivència de la maternitat de les dones represaliades a les presons. Aquestes preses van ser definides com “mujeres rebeldes y extremadamente peligrosas para el nuevo orden de España”. La peça investiga la relació d'aquests cossos dins d'un espai físic i un context històric hostils i salvatges a partir de fotografies reals de l'època, i reflexiona sobre com es va produir una aniquilació sistemàtica de la nova idea de feminitat que aquestes dones volien representar.

MOSTRA D'ESPECTACLES “CREACIÓ I MUSEUS”

Fruit del treball conjunt de cinc aparellaments entre fàbriques de creació i diversos museus, el programa “Creació i museus” va presentar cinc creacions artístiques en

el marc del Festival Grec 2019. Les col·leccions, el patrimoni i la memòria han esdevingut la matèria primera a partir de la qual s'han desenvolupat aquestes propostes artístiques de disciplines diferents.

El dissabte 16 de novembre, a les 18.00 hores, a El Born CCM, plaça Comercial, 12, es fa una mostra de les cinc creacions del 2019 i ens acompanyarà Frédéric Mazelly, director de la programació cultural de la Villette de París, el qual oferirà una conferència. La presentació és a càrrec de Cesc Casadesús, director del Festival Grec.

Posteriorment, hi ha un col·loqui amb la participació de Teresa Macià, responsable d'Activitats del Museu d'Història de Barcelona (MUHBA) i Ferran Murillo, director del Teatre Tantarantana. L'acte acaba amb una mostra de les creacions que s'han presentat dins el Festival Grec 2019.

3.3.2. CICLES

3.3.2.1. “UNA INFÀNCIA SOTA LES BOMBES”

Cicle de diàlegs vinculat a l'exposició temporal. A l'exposició *“Una infància sota les bombes”* s'explica, a través de les expressions artístiques dels infants, què van significar els bombardejos sobre la població civil durant la guerra del 1936-1939. Com pot ser que encara tinguin lloc a d'altres indrets? Hem après res de la nostra història? Sabem què va passar realment? Experts nacionals i internacionals ens convidaran a reflexionar sobre aquestes i d'altres qüestions al llarg de diferents sessions presentades en format de diàleg.

- Els infants i la població refugiada i desplaçada. Dimecres 30 de gener, a les 19.00 h. Diàleg amb Jesús J. Alonso Carballés (Universitat de Llemotges) i Alicia Alted (UNED).
- Com s'expressa l'experiència del bombardeig. Dimecres 6 de febrer, a les 19.00 h. Diàleg amb Núria Padrós (Universitat de Vic) i Mireia Capdevila (Arxiu Històric de la Fundació Carles Pi i Sunyer).
- Les ciutats bombardejades i la seva reconstrucció. Dimecres 13 de febrer, a les 19.00 h. Diàleg amb Olivia Muñoz-Rojas (investigadora independent) i Jordi Guixé (EUROM).
- La política de la por. Dimecres 20 de febrer, a les 19.00 h. Diàleg amb Javier Rodrigo (Universitat Autònoma de Barcelona) i Ramon Arnabat (Universitat Rovira i Virgili).
- La resiliència. Dimecres 6 de març, a les 19.00 h. Diàleg amb Jorge Barudy (Centro EXIL) i Montserrat Iniesta (El Born CCM).

Presentació del llibre “Topografia de la destrucció. Els bombardeigs de Barcelona durant la Guerra Civil (1936-1939)”. 24 de gener, a les 19.00 h. amb les seves autores Laia Arañó i Mireia Capdevila. Des del febrer de 1937 i fins al gener de

1939, Barcelona va ser víctima del banc de proves que les aviacions nazi, feixista i franquista van desplegar damunt la capital catalana seguint una metòdica política de destrucció, terror i desmoralització sobre la població civil. En aquest llibre trobareu el cens més complet i exhaustiu recollit fins a l'actualitat dels immobles de Barcelona afectats per les bombes i amb l'avaluació de danys. Les notícies recollides han estat sistematitzades en una base de dades general, de la qual s'han extret les informacions necessàries per geolocalitzar les destruccions de la guerra aèria sobre la cartografia històrica de la ciutat.

3.3.2.2. "RENAU. EL COMBAT PER UNA NOVA CULTURA"

TAULA RODONA. «Renau en context. 13 de juny, 18h L'activitat de l'artista i intel·lectual valencià durant els anys 30 i el seu llegat». La taula està constituïda per Juan Vicente Aliaga, professor i comissari de l'exposició; Patricia Mayayo, historiadora d'art i investigadora; i Manuel García, crític i historiador. Moderada per Laura Sangrà, periodista cultural.

CONFERÈNCIA. "Josep Renau, vida i obra". Dijous 20 de juny, 19 h Sala Moragues. A càrrec d'Albert Forment.

JORNADA DE VISITES AMB EXPERTS CONVIDATS. Dissabte 21 de setembre: Entre les activitats culturals a l'entorn de la mostra "Renau. El combat per una nova cultura", es proposa aquest cicle de visites amb especialistes. Persones expertes en fotografia, art i disseny gràfic ofereixen la seva visió personal i molt particular sobre l'obra artística de Renau a un grup reduït de visitants.

12h: Juan Naranjo. Investigador expert en els usos i les funcions de la fotografia, des del segle XIX fins a l'actualitat.

13h: Victòria Combalia. Crítica i assessora d'art i comissària d'exposicions. Especialista en Dora Maar i Joan Miró.

18h: Juan Vicente Aliaga. Comissari de l'exposició i crític d'art

19h: M. Àngels Fortea. Doctora en disseny i imatge. Especialista en la recerca històrica del disseny gràfic.

3.3.2.3. #REFERÈNCIES

El cicle de conferències "Referències" ha estat concebut com un espai de reflexió sobre el paper de la memòria en el món contemporani. La complexitat de la problemàtica de la memòria exigeix pensar-la des de diferents prismes. #REFERÈNCIES proposa 6 cites amb 6 veus rellevants –de primera línia en les seves especialitats respectives– perquè

aportin els resultats d'una recerca pròpia i elements decisius per al debat. La història, la literatura, l'art i els diferents àmbits del pensament hi són convocats a través dels seus representants més destacats (novembre 2019, febrer-juny 2020).

Christian Laval: “El passat s’apropia del present. L’ombra de la Revolució Russa”. Conferència i debat: dijous 21 de novembre, de 19 a 21 h. Sala Moragues. Gratuït. Classe magistral-seminari: divendres 22 de novembre de 10 a 12 h. Auditori c. Comercial 5.

3.3.2.4. “PARADIGMA MUR. BERLÍN-BARCELONA 1989-2019/1961-2021”

Ideat per Kathrin Golda-Pongratz, aquest projecte es desenoluparà al llarg de tres anys, entre dues efemèrides icòniques per a la història recent de l'Europa del segle xx: el trentè aniversari de la destrucció del mur de Berlín i el trentè aniversari de la seva construcció. Aquestes fites oferiran un marc conceptual per actualitzar els debats d'abast internacional que van desvetllar. Reflexionar sobre els nous reptes serà l'objectiu del seguit d'activitats de diversos formats que s'aniran proposant. El 2019, el cicle ha inclòs:

- Apparatus Berlin
- Podcasts: Paradigma Mur a la Xarxa de Ràdios Comunitàries de Barcelona
- Curs “Arqueologia a l'inrevés”

3.3.3. ACTIVITATS COMUNES DE L'ICUB

3.3.3.1. IN MUSEU

Participació en *Jornada IN MUSEU* (2 de febrer), promoguda per l'ICUB per apropar el ciutadà a a feina dels professionals que tenen cura del patrimoni. El Born CCM participa amb la presència de conservadores, restauradors i arqueòlegs professionals que expliquen les tasques que es desenvolupen al Born. El total de públic assistent a la Jornada fou de 264 persones distribuïdes en 16 grups.

Imatges 8-9: equip de conservació-restauració durant la Jornada In Museu 2019

3.3.3.2. DIA INTERNACIONAL DELS MUSEUS

LA NIT DELS MUSEUS. Dissabte 18 de maig de les 10 a les 00.30 h. Amb motiu del Dia Internacional dels Museus es pot passejar pel nostre Centre i, aprofitant que és jornada de portes obertes, visitar les exposicions “Barcelona 1700.

De les pedres a les persones” i “La democràcia al carrer. Fotografia política del col·lectiu SE-GRÀ. 1997-1980”

LA TAVERNA DEL BORN: MARCEL CASELLAS I CONVIDATS. Sala Castellví.

A la corda fluixa entre una singular cava de jazz d'arrel catalana i una taverna del mil set-cents, Marcel Casellas, amb la complicitat de diversos artistes convidats, ens ofereix una nit de música, dansa i poesia sense complexos i amb el llenguatge de la improvisació com a focus substancial.

3.3.3.3. BARCELONA DIBUIXA

Diumenge 20 octubre, d'11 a 19 h. Un any més, El Born CCM celebra la gran festa del dibuix, “Barcelona dibuixa”. La il·lustradora Teresa Herrero ens proposa amb “DONA VIDA A LA TEVA LLETRA” una manera molt divertida d'experimentar el màgic món de les lletres. La teva A potser és una senyora enfaldillada; o la P un senyor panxut... Converteix la teva inicial en personatges, objectes o animals. Aquest taller ret un homenatge a la poesia visual de Joan Brossa, a qui es dedica l'exposició “Joan Brossa, poeta de la revolta”, que commemora el centenari del naixement del poeta. Teresa Herrero és una artista de Barcelona amb un univers i una estètica molt expressiva que dona vida a heroïnes anònimes que mai perden la seva innocència i les ganes de somiar.

3.3.4. COMMEMORACIONS I EFEMÈRIDES

3.3.4.1. SANTA EULÀLIA

Diumenge 10 de febrer. Amb motiu de les festes de Santa Eulàlia hi ha portes obertes a les exposicions i visites exprés gratuïtes al conjunt arqueològic.

3.3.4.2. CARNESTOLTES

Diumenge 11 de febrer, de 12 a 14 h. Veniu al Born a celebrar el Carnestoltes com ho feien els barcelonins del 1700! Taller per a fer puntes, barrets, tocats, gorgeres, punys... i, naturalment, màscares i antifàços plens de fantasia! I quan ja estiguem ben disfressats, aprendrem a ballar les danses que es ballaven a la Catalunya de fa més de tres-cents anys amb l'ajuda de la companyia de dansa Xuriach.

3.3.4.3. PRIMAVERA REPUBLICANA. REPUBLICANISME, PASSAT I FUTUR

En el marc de la 4a Primavera Republicana que organitza l'Ajuntament de Barcelona, dissabte 13 d'abril El Born CCM acull dos dels actes del programa:

El Cicle de cinema republicà: “*El silencio de otros*”. 18 – 19.40h. Sala Moragues. Pel·lícula d'Almudena Carracedo i Robert Bahar. Espanya-EUA, 2018. 95 (VOSE). El film reflexiona sobre el silenci i els crims de les víctimes de la dictadura, posa

l'accent en el patiment i les tortures a què van ser sotmeses, així com en la necessitat de justícia i reparació. Filmada durant sis anys, amb un estil de cinema directe i intimista, la pel·lícula acompanya les víctimes i els supervivents del règim a mesura que organitzen l'anomenada *Querella Argentina* i confronten un "pacte de l'oblit" sobre els crims que van patir.

Debat de cloenda. 19.45 – 20.30 h. Sala Moragas. Des de la història, el periodisme i el món acadèmic, Jose Antonio Pérez Tapias, Cristina Fallarás, Xavier Domènech i Esther Vivas conversen sobre la vigència del republicanisme i la seva capacitat de donar resposta als reptes de futur. Presenta: Roger Palà.

3.3.4.4. LA MERCÈ 2019

Exposició de les figures del Bestiari. Del 17 al 25 de setembre. Les bèsties de foc són un dels elements festius més heterogenis de Barcelona: víbries, porcs i truges, gàrgoles, follets, gats mesquers, dracs i dragolins de tota mena. L'exposició que els reunirà tots entre el 17 i el 25 de setembre, tindrà lloc a l'espai públic d'El Born CCM en el marc de les Festes de la Mercè.

El divendres 20, les bèsties exposades faran una passejada pel barri de la Ribera i el dissabte 21 participaran al Correfoc.

Taula rodona: Cultura popular i infants. Dimarts 17 de setembre. Sala Moragues, gratuïta, 19.00 h. El bestiari festiu, com tantes altres manifestacions culturals, és present en l'àmbit educatiu dels nostres infants. La taula rodona pretén aprofundir sobre aquest fet a partir de l'exposició de diverses experiències que vehiculen la transmissió del món del bestiari festiu als infants, i posteriorment farà una posada en comú amb el públic. Aquesta activitat s'emmarca en el projecte Bestiari KIDS.

Xerrada: El bestiari festiu a Europa. Dimecres 18 de setembre, Sala Moragues, gratuïta. Catalunya és terra de dracs, mulasses, àligues, cavallets i víbries. No hi ha cap altra regió europea amb una concentració tan alta d'associacions i elements de bestiari festiu per quilòmetre quadrat. En aquesta ponència es donarà a conèixer la diversitat de figures i de manifestacions culturals vinculades al bestiari festiu que es poden trobar a diversos països europeus.

3.3.4.5. INSTAL·LACIÓ ARTÍSTICA DE NADAL. LA PERSISTÈNCIA DELS TEMPS, de Xavier Bové

Instal·lació de llums cinètiques que proposa una reflexió entorn la transmissió de la informació i la seva persistència en el temps i memòria d'una societat.

Fets, accions, records i paraules, de manera individual i col·lectiva, conformen la memòria dels temps viscuts, en primera persona, però al mateix temps esdevenen el de tota una societat, la seva empremta cultural al llarg de la història.

La reflexió es duu a terme mitjançant un exercici visual de llum amb 24 làmpades cinètiques en forma cilíndrica disposades al llarg de l'octàgon central d'El Born CCM, i que es mouen en ascendent i descendent a diferents ritmes. La llum es transmet d'un node al següent, en una metàfora sobre les persones i el temps, amb algunes de les informacions que es devaneixen, i d'altres que es reforcen i perduren.

El que és recordat, és; la resta, simplement, no existeix.

3.3.5 ACTES DIVERSOS EN COL·LABORACIÓ O COPRODUCCIÓ

3.3.5.1. ACTIVITATS MUSICALS EN EL MARC DEL CONCURS DE PIANO MARIA CANALS (66a edició)

Diumenge 24 de març, de 10.00 a 20.00 h. Un piano de cua estarà a disposició de qui el vulgui tocar, durant tot el dia. D'aquesta manera, a El Born CCM ens sumem a les activitats organitzades pel Maria Canals, un dels concursos internacionals de música per a joves talents més importants i consolidat del món.

Diumenge 31 de març, a les 19.00 h. El Maria Canals aplega anualment joves pianistes d'arreu del món durant la seva celebració a Barcelona entre finals de març i començaments d'abril. Com en altres edicions, tindrem el plaer de gaudir de l'actuació d'un dels participants del concurs, en directe i gratuïtament per a tots aquells a qui els agradi la música clàssica.

3.3.5.2. 3A EDICIÓ DELS CONCERTS RIBERMÚSICA

En el marc de la Festa Major del Casc Antic El Born CCM presenta l'actuació de l'Orquestra de Secundària de l'IEA Oriol Martorell. En aquesta ocasió, al costat de la formació gran, composta per 35 membres, s'hi afegeix el Grup de Cambra per presentar un programa doble amb les obres que han treballat al llarg del present curs. Divendres 14 de juny a les 19 h

3.3.5.3. "TOT PASSA MENYS EL PASSAT"

Un debat sobre el patrimoni colonial i el compromís artístic-discursiu i polític amb el passat. Dimecres 23 d'octubre, 19 h Sala Moragues. Gratuït. El Goethe-Institut convida l'escriptor, filòsof i comissari, Paul B. Preciado, i l'artista Daniela Ortiz, a obrir un debat sobre el patrimoni colonial i el compromís tant artístic-discursiu com polític amb un passat que roman present a les ments i a l'espai públic. El debat se centrarà en els canvis duts a terme respecte de les pràctiques artístiques, la teoria crítica i l'activisme. Amb l'acte s'inaugura el segon workshop del projecte del Goethe-Institut "Everything Passes Except the Past", sobre el patrimoni colonial

de Bèlgica, França, Itàlia, Portugal i Espanya, que tindrà lloc al Museu Etnològic i de Cultures del Món.

3.3.5.4. II JORNADES DE LA XARXA DE COMUNITATS DE MEMÒRIA

3 i 4 de maig. Aquestes jornades són un espai des d'on reflexionar de forma col·lectiva sobre la xarxa de comunitats de memòria, les seves necessitats i potencialitats. Així mateix, serà l'ocasió de compartir els processos de treball col·lectius iniciats des de cadascuna de les perspectives i eixos identificats prèviament (feminismes, gitanitat, migracions, paisatge i arxius) aprofundint en les possibilitats d'articulació i imbricació entre si. Per últim practicarem la premissa del pensar des del fer a partir d'un taller sobre l'escolta i la memòria a càrrec del col·lectiu Ultra-red i un taller sobre les memòries del cuinar a càrrec de Marina Monsonís i el Grup de dones del Casal de Gent Gran Mediterrània.

3.4. CONFERÈNCIES, JORNADES, CONGRESSOS, CURSOS, DEBATS

3.4.1. "MAL DE MEMÒRIA. LA MEMÒRIA I LES IDENTITATS NACIONALS"

Jornada de reflexió sobre els usos de la memòria en la formació de les identitats nacionals que a la vegada marca l'inici del cicle anual "Referències", que se celebrarà d'octubre 2019 a abril 2020. Comissaris: Marta Marin-Domine i Enric Berenguer

3.4.2. "TORTURES IMPUNES"

30 abril, Auditori Comercial 5. Organitzada per l'Ateneu de Memòria Popular. L'objectiu de la jornada és dialogar i debatre amb aquest passat d'impunitat i violació de drets humans que ha restat en la memòria privada, quan no en el silenci, i no pas en el debat públic.

3.4.3. "LA RECERCA LOCAL I EL RESTABLIMENT DE LA BARCELONA DEMOCRÀTICA"

1 de juny, Sala Moragues. La jornada està destinada a donar a conèixer les contribucions i els estudis sobre memòria històrica dels barris corresponents al període del restabliment dels ajuntaments democràtics l'any 1979. Es tracta de la segona jornada amb els centres d'estudis i recerca local que organitza l'Arxiu Municipal juntament amb el Comissionat de Programes de Memòria de l'Ajuntament de Barcelona.

3.4.3.4. XVI CONGRÉS D'HISTÒRIA DE BARCELONA

27 i 28 de novembre. Organitzat per l'Arxiu Històric de la Ciutat. Sala Moragues. Aquest congrés vol aprofundir en el coneixement d'un període molt complex que inclou els darrers anys de la dictadura i els fràgils inicis de la construcció del

sistema democràtic. Un procés que va suposar un canvi en l'àmbit local-municipal i, a la vegada, la incipient lluita per a la recuperació de l'autogovern català. Es proposa una mirada general i a la vegada, particular a Barcelona i el seu àmbit d'influència, tot aprofundint en la història d'aquell període des d'angles diversos: polític, social, cultural, econòmic o urbanístic.

4. COMUNICACIÓ I DESENVOLUPAMENT INSTITUCIONAL

4.1 CAMPANYES

Al llarg del 2019 el Centre ha portat a terme la realització de diverses campanyes de difusió dirigides als ciutadans i ciutadanes de Barcelona i altres públics de diversos perfils i procedències.

Estables:

- Llibret d'activitats trimestrals: 3 (totes les activitats. Programació estable d'hivern, primavera, tardor).
- Born de Nit: 1 (programació especial d'estiu).
- Nadal a El Born CCM: 1 (programació especial de Nadal).
- Programa educatiu: 1 (adreçat a escoles).

Exposicions:

- 1 estable.
- 2 temporals de gran format i programa d'activitats relacionat.
- 2 temporals de petit format

Activitats especials:

- Cursos: 3
- Cicles de conferències de gran format: 1
- Debats: 1
- Jornades: 1

4.2 PORTAL WEB

- 109.883 sessions (-5865)
- 86.622 usuaris (+242)
- 2,25 pàgines vistes per sessió
- 89,25% visitants nous i 17,53 visitants recurrents
- Duració mitjana de la sessió: 1,54 minuts

31.735 usuaris provenen de tràfic directe i 47.711 de cerca orgànica, mentre només 3.928 i 3.825 provenen de tràfic de referència i de xarxes socials. Les xarxes socials que més visitants aporten al web són Facebook amb 2.446 pàgines visitades i Twitter, amb 2.097.

Respecte l'any 2018, ha augmentat el número d'usuaris i el percentatge de visitants nous, però han disminuït el nombre de sessions. Des del 2017 que observem una disminució de visites al web, tot i que enguany el descens no ha estat tan pronunciat com el 2018.

Les pàgines més vistes:

Pàgina	Nombre de pàgines visualitzades
/	46.914
/es/	13.389
/en/the-center/	9.777
/es/el-centro/	8.381
/cicles/el-bornet/	7.439
/el-centre/	7.420
/programacio/visites-guiades-itineraris/	7.202
/programacio/	6.965
/en/	6.540
/es/programació/	6.220

4.3 CANALS DIGITALS: ACTIVITAT PER CANAL

Enviaments digitals puntuals: durant el 2019 s'han produït 20 enviaments digitals per correu electrònic al públic de la base de dades interessat en rebre informació sobre les activitats del Centre.

4.3.1 TWITTER

1.113 tuits (+123). Amb 11.769 seguidors (+300), Twitter manté un increment sostingut dels seguidors i respecte al 2018 s'han incrementat les interaccions amb les persones usuàries.

	2019 (comparació amb dades 2018)
SEGUIDORS	11.769 (+300)
INTERACCIONS	16.369 (+6.213)

RT	4.189 (+727)
M'AGRADA	9.673 (+3.024)
REPLY	132 (+87)
IMPRESSIONS	1.274.163
CLICKS A LINK	2.375
ENGAGEMENT	1,6%

4.3.2 FACEBOOK

487 posts (-183). Amb 8.623 seguidors (+274), Facebook també manté un augment sostingut dels seguidors i durant el 2019 hem augmentat les interaccions amb els usuaris, tot i que disminueixen els comentaris:

	2019 (comparació amb dades 2018)
SEGUIDORS	8.623 (+175)
COMENTARIS	100 (-56)
REACCIONS	9.666 (+1482)
COMPARTICIONS	1.066 (+125)
ABAST	254.932
VISUALITZACIONS DE VÍDEOS (+3seg)	4.701

4.3.3 INSTAGRAM

226 publicacions (+27). Amb 3.945 seguidors (+1079), Instagram és el canal on-line amb major creixement de seguidors i interaccions.

- abast de les imatges 99.848
- 28.622 «M'agrada» (+531)
- 197 comentaris (-66). Amb 25 comentaris, la publicació promocional on oferíem un 2x1 ha estat la més comentada de totes les publicacions.
- Les iniciatives i imatges amb més interaccions són les vinculades a #ArqueoBorn

Hem incorporat la publicació d'storys en la planificació de la comunicació a instagram, i amb les dades dels darrers mesos, observem que tenen un abast molt ampli, similar al dels posts del feed: 26.222 (octubre-desembre 2019).

4.3.4 YOUTUBE

- 8.133 visualitzacions l'any 2019
- Durada mitjana 1:20

- 10.860 minuts de visualització (+4160)
- Impressions 42.873
- 74 subscriptors (+17)

El 64,4 % del trànsit prové de fonts externes a la xarxa social (barcelona.cat 38,5%, elperiodico.com 18%, Google search 12%) i un 20,6% de cerca interna dins de [youtube.com](https://www.youtube.com)

Vídeos publicats el 2019 més populars:

- Renau, el combat per una nova cultura 327
- Exposició Joan Brossa 203

Vídeos més populars (per temps de visualització- hores):

- Fins a aconseguir-ho! 29,08
- Jordi Guixé, comissari, ens explica l'exposició "Una infància sota les bombes" 13,39
- Barcino 3D - I Simposi Internacional d'Arqueologia d'El Born CCM – 13.39
- Renau. El combat per una nova cultura 11.21
- La democràcia al carrer 7.44

4.4 PRESENCIA ALS MITJANS ESCRITS I DIGITALS

La presència en mitjans durant el 2019 en relació a les activitats realitzades o organitzades per El Born CCM es concreten en 213 mencions de l'equipament cultural en mitjans escrits i digitals, una xifra que no és particularment positiva ja que representa un descens respecte a l'any anterior de prop del 36 % (35,8%). El 2018 les mencions havien estat 336. La reducció s'accentua si es compara amb les dades de 2017 quan aquestes mencions van ser 533. Sense massa matisos, les mencions de 2019 són inferiors a la meitat de les aconseguides dos anys enrere.

Per trimestres es baixa en tres dels quatre trimestres, només a excepció de l'últim on les mencions són superiors tant respecte a 2018 com a 2017. De tota manera, en la primera part de l'any la disminució tant en el primer trimestre com en el segon està per sota del 50% de l'any anterior. També en el tercer trimestre les dades són baixes amb unes mencions que en aquests tres primers trimestres no arriben a les 50 mencions (45, 40 i 42, respectivament). El 2018, aquestes xifres havien estat en dos casos a prop del centenar o, fins i tot, per sobre (111, 90 i 64). La bona notícia es troba en el millor seguiment o cobertura dels mitjans durant els últims tres mesos de l'any quan les mencions el 2019 estan per sobre de les de 2018 i 2017. Així, entre octubre i desembre d'aquest últim any es menciona en mitjans

escrits i digitals a El Born CCM en 86 ocasions, mentre al 2018 van ser 71 i al 2017, 69.

4.4.1 DADES TRIMESTRALS

Gener-març'19: 45 mencions (el 2018, 111)

Segons dades desglossades per trimestres, aquest, el primer és el que millor funciona dels tres primers amb 45 mencions en mitjans digitals o escrits. Una xifra, en qualsevol cas, que està bastant per sota de l'assolida el 2018 (111 esments) i de 2017 (232). En xifres absolutes, per tant, hi ha una disminució de 66 mencions respecte a 2018 i de 187 en relació a 2017. Entre 2018 i 2017 la diferència també havia sigut significativa amb una reducció de mencions, en dades absolutes, de 121. En termes percentuals, la disminució respecte a 2018 ha estat de pràcticament d'un 60% (59,46%).

Abril-juny: 40 mencions (90)

L'escenari en aquest segon trimestre presenta unes dades similars al primer trimestre i que tampoc difereixen massa respecte a les del tercer trimestre de 2019. Així, entre abril i juny d'aquest any, El Born CCM apareix esmentat en 40 ocasions en mitjans escrits i digitals. El 2018 havia aparegut en mitjans 90 vegades i el 2017, 112. En sentit positiu, les reduccions respecte als anys previs són menors tant en dades absolutes com relatives que en el primer trimestre. Entre abril i juny, per tant, apareix esmentat 50 vegades menys respecte a 2018 i 72, en relació a 2017.

Juliol-setembre: 42 mencions (64)

Els mesos d'estiu no acostumen a ser els de millor cobertura de les activitats del Centre; en molt bona mesura per la disminució d'activitats però, també, pel descens en el ritme de treball dels propis mitjans. Les mencions, de totes maneres, es presenten de forma molt estable respecte als dos primers trimestres. Creixen molt lleugerament respecte al període abril-juny (+2) i baixen una mica respecte als tres primers mesos de l'any (-3). Les dades tampoc disminueixen tant com en els altres dos trimestres en comparació amb les dades de 2018. La pèrdua respecte al mateix període va ser de 22 esments menys. Respecte a 2017 la pèrdua és de 78 mencions.

Octubre-desembre: 86 mencions (71)

És la nota positiva pel que fa a la cobertura de mitjans escrits i digitals d'El Born CCM el 2019. El millor període. El nombre de mencions creix tant respecte a 2018 com a 2017. Respecte a l'any anterior puja en 15 mencions i respecte a 2017, en 17. Aquestes 86 mencions s'apropen a les xifres del primer i segon trimestre de 2018, quan aquestes van ser de 111 i 90 respectivament. Apropar-se al centenar es troba bastant en la mitjana dels trimestres dels dos anys anteriors, amb l'excepció significativa del primer trimestre de 2017, quan es van assolir 232

mentions, o els dos últims trimestres de 2018 quan aquestes xifres van baixar a 64 i 71 mencions, respectivament. La millora respecte als altres tres trimestres de 2019 és molt notable amb un increment que pràcticament duplica les xifres dels tres precedents. 86 mencions respecte a 45, 40 i 42 reflecteixen una millora molt substancial.

4.4.2. PUBLICITAT EXTERIOR I EN MITJANS

CAMPANYES

El Departament de Comunicació ha dut a terme diverses accions de publicitat durant l'any 2019. Les dades posen de manifest la naturalesa d'aquestes accions i l'impacte que han assolit.

En relació amb insercions publicitàries, redaccionals, baners o falques, entre d'altres, es van publicar:

- 17 publicacions d'elements de comunicació
- 20 insercions a mitjans impresos
- 9 insercions a mitjans digitals

Pel que fa a accions de publicitat o promoció exterior, l'activitat va seguir amb la tendència d'anys anteriors. En aquest sentit, es van fer:

- 300 banderoles, que corresponen a 150 fanals
- 8.000 cartells de botiga

REPORTATGES FOTOGRÀFICS I PRODUCCIONS AUDIOVISUALS

El 2019 es van portar a terme 26 reportatges fotogràfics per il·lustrar accions de comunicació desenvolupades al Centre, a les xarxes i al web, que, a més, van servir com a material gràfic i audiovisual complementari per als mitjans.

RODES DE PREMSA

Durant el 2019 es van realitzar 5 rodes de premsa, que van tenir un molt bon seguiment per part dels mitjans.

4.5 COL·LABORACIONS I RELACIONS EXTERNES

4.5.1 DIFUSIÓ DE LA RECERCA REALITZADA AL CONJUNT ARQUEOLÒGIC D'EL BORN CCM

La internacionalització del conjunt arqueològic del Born s'ha realitzat mitjançant la participació en el 25è congrés de l'EAA (European Association Archaeologist) celebrada a Berna entre els dies 4 i 7 de setembre. Es va presentar la comunicació "The ArqueoBorn program, one tool for the training of archaeology's students at the El Born archaeological site in Barcelona"

[fotografia participació EAA figura 13 Agustín Gamarra]

El dia 27 de març a Roses, es va realitzar la conferència “El Born. La recerca arqueològica al barri de La Ribera de Barcelona” dins del II Cicle de xerrades d’arqueologia de la Càtedra Roses de la Universitat de Girona.

El 26 de Juny es va participar com a Keynote Speaker a la 3d Memory Studies Association Annual Conference de Madrid, amb la ponència “New approaches to memory and museums”.

El dia 18 de juliol es va participar en el Curs d’Arqueologia Medieval i Moderna de la Càtedra de Roses, amb estudiants internacionals, parlant de l’habitatge i les cases a El Born CCM.

Així mateix es va participar en el II Curs Internacional d’Arqueologia Medieval i Moderna, de la Càtedra de Roses, parlant també de l’habitatge d’època medieval i moderna a Barcelona, centrant-nos en l’exemple del Born.

També s’ha redactat un article sobre el material del Rec Comtal, per publicar en el proper núm de la revista QUARHIS, del MUHBA.

4.5.2 CONVENIS

Conveni de col·laboració entre l’institut de Cultura de Barcelona i la institució de les Lletres Catalanes en la presentació de l’espectacle “Testament a Praga” a El Born. CCM.

Presentació de l’espectacle *Testament a Praga*, adaptació teatral de l’obra *Testament a Praga* creada amb motiu de l’Any Teresa Pàmies. La representació va tenir lloc el dimecres 6 novembre, a les 19 h a la Sala Moragues d’El Born CCM (accés gratuït).

Conveni de col·laboració amb l’Escola Massana per a la concreció del mural “TOT L’ART ÉS POLÍTIC”.

4.6 PÚBLICS

Visitants del recinte d'El Born CCM 1.161.755

Visita lliure des de la balconada	1.070.896
Participants en activitats organitzades pel centre	79.553
Participants en activitats de lloguers o cessions d'espais	11.306
Participants en activitats adreçades a públic general	65.513
Visita a les exposicions	51.601
Visita guiada exposicions temporals	888
Visita guiada al conjunt arqueològic	4.976
en català	2.831
en castellà	1.464
en anglès	681
Visites guiades temàtiques	1.852
Itineraris	452
Arts sonores i performatives	5.196
Activitats col·laboratives	548

Participants en activitats educatives de tots els nivells	11.912
---	--------

Participants en activitats familiars	1.230
Tallers familiars	650
Visita guiada "Un passeig en família"	580
Altres activitats	988

Participants en activitats especialitzades	898
--	-----

4.6.1. PÚBLIC GENERAL

El 2019 El Born CCM ha rebut 1.161.755 visitants, dels que 65.513 han participat a alguna activitat, visita guiada o visita lliure.

37.096 persones han visitat l'exposició estable, 32.298 en jornades de portes obertes (el 87%) i 4.798 (el 13%) amb entrada general. El 68% dels visitants de l'exposició estable l'han visitada en horari de tarda.

14.505 persones han visitat les exposicions temporals, 8.560 en jornades de portes obertes (el 59%) i 5.945 (el 41%) amb entrada general. El 61% dels visitants a les exposicions temporals les han visitades en horari de tarda.

Enguany la vista guiada bàsica al conjunt arqueològic s'ha ofert sota el nom *Barcelona 1700: història i vida*, amb una durada de 1:30h i sempre combinades amb la visita a l'exposició estable. Les visites guiades s'han ofert en català, castellà i anglès. Així doncs han desaparegut les visites d'1h al conjunt arqueològic. S'han dut a terme 236 visites guiades en català (un 64% de les visites ofertes en català), 225 en Castellà (un 62% de les visites ofertes en castellà) i 133 en anglès (un 42% de les visites ofertes en anglès). Les persones d'origen estranger continuen preferint la visita lliure des de la balconada, sovint amb el suport de l'audioguia.

A l'estiu del 2019, s'han seguit programant activitats especials al conjunt arqueològic en horari nocturn, amb les visites *Dansa i música a la Barcelona del 1700*, *Born de nit*, *Tavernes i hostals a la Barcelona del 1700* i l'itinerari *La Ribera 1700. Visita geolocalitzada*, i hi han participat 274 persones, en un total de 24 sessions.

En dates assenyalades El Born CCM ofereix visites express a conjunt arqueològic: per Santa Eulàlia, la Diada i la Mercè. Enguany, 1.516 persones van fer aquest tast a la visita guiada.

	Participants	Grups
ITINERARIS	452	51
Rec Comtal	133	13
Façanes que parlen de ciutat	75	10
Veus silenciades	101	11
Festa i gresca	88	5
Del Born a la Barceloneta	14	3
Born, 6 segles de progrés comercial	5	3
La batalla de l'11 de setembre	7	1
La Ribera geolocalitzada	29	5

Pel que fa als itineraris, les dades reflecteixen que els més populars segons índex de participació han estat *Festa i gresca a la Barcelona del 1700*, el *Rec Comtal*, *Veus silenciades* i *Façanes que parlen de ciutat*. *Festa i gresca* ha estat la novetat de l'últim trimestre d'aquest any i també la que més participació ha tingut. En segon lloc trobem el *Rec Comtal* amb el 51,2% de participació, seguit de *Veus silenciades* amb un 45,9% i *Façanes que parlen de ciutat* amb un 37,5%. Precisament els itineraris amb més participació són aquells que combinen una visita exterior pel barri amb un apropament més innovador o més detallat al conjunt arqueològic.

El 2019 El Born CCM va acollir 14 activitats vinculades a les arts sonores i performatives, a les que van assistir 5.196 persones, algunes d'elles organitzades des del propi centre (com per exemple el cicle Sons de la Memòria, Apparatus Berlin o el recital poètic "Joan Brossa, poeta de revolta") i d'altres organitzades per altres entitats (com per exemple el Maria Canals, Ribermúsica o Akana).

Dins el programa BornLab (apartats 3.2.4 i 4.6.5.2.) s'han organitzat processos i visites experimentals, i hi han participat 548 persones.

Finalment, dins del programa BornSaber s'han organitzat jornades, conferències, taules rodones i presentacions, algunes vinculades a les exposicions, d'altres relacionades amb activitats que hem acollit i altres inscrites en el cicle #Referències que organitzem des d'El Born CCM, a les que han participat 581 persones.

4.6.2. PÚBLIC ESCOLAR (veure també apartat 3.2.)

El 2019 han visitat el Centre 11.912 escolars, 10.207 de primària i secundària i 1.705 de cicles superiors (entre els que destaquem 382 participants a les jornades de pràctiques en arqueologia i 13 persones en pràctiques a l'excavació).

Les activitats vinculades al conjunt arqueològic han estat les que més demanda han tingut, amb 383 grups, que signifiquen el 95% de participació. D'aquestes, les activitats que inclouen la visita guiada al jaciment també en són majoria i suposen un 80% (322 grups).

Pel que fa a la participació per etapes escolars, constatem que els grups que més han visitat el Centre són els d'Educació Secundària amb un total de 197 grups, representant el 49% del total de participació. És concretament el segon cicle d'ESO el que major nombre d'alumnes ha aplegat, amb un total de 163 grups.

4.6.3. PÚBLIC FAMILIAR

La visita guiada al conjunt arqueològic *Un passeig en família pel 1700* s'ha seguit oferint, els caps de setmana, amb la participació de 464 persones en 61 sessions (de les 85 sessions ofertes). També hem seguit oferint les visites al conjunt arqueològic combinades amb el tast de xocolata, per bé que les visites que incloïen un vermouth durant els mesos d'estiu s'ha deixat de realitzar. La visita *Un jaciment de xocolata* ha format part de la programació de caps de setmana durant els mesos d'octubre a juny, cada dues setmanes i durant la tarda del dissabte. Amb una durada d'1h30, en aquesta activitat hi ha participat un total de 84 persones en 15 sessions (de 19 sessions ofertes).

650 persones han participat en algun dels tallers familiars programats per El Born CCM, a les que cal sumar les persones que van participar al taller de màscares de Carnestoltes, que sempre engresca molta gent (300 persones aquest 2019, un

augment respecte les 256 persones de l'any passat i a les 248 del 2017) i les 688 persones que van participar al Barcelona Dibuixa d'enguany.

	Participants	Grups
TALLERS	1638	56
Que pugi el telo	76	7
Gabriel i la casa de la neu	19	2
Marianna i l'arrecada perduda	20	2
Detectius al Born	125	9
Misteri a la Cort del Veguer	16	1
Una història per llepar-se els dits	113	11
Construïm el mercat del Born	35	5
La ciutat de la xocolata	91	7
Aixeca el cap!	26	2
Taller de Pasqua: Aromes del 1700	18	1
Taller de Pasqua: Arqueòlegs al Born	19	1
Taller de Pasqua: Una història per llepar-se els dits	9	1
Taller de Nadal: Un Nadal de xocolata	18	1
Taller de Nadal: Neules i torrons	16	1
Taller de Nadal: La ciutat de xocolata	18	1
Taller de Nadal: Arqueòlegs al Born	19	1
Taller de Nadal: Una història per llepar-se els dits	12	1
Taller de màscares (Carestoltes)	300	1
Barcelona Dibuixa	688	1

VISITES GUIADES	546	76
Un jaciment de xocolata	82	15
Un passegi en família pel 1700	464	61

Cal destacar la notable participació en els tallers familiars durant aquest 2019 i la gran acceptació per part dels visitants. Els tallers que més participació han tingut han estat els jocs *Detectius al Born* i *Misteri a la cort del veguer*, amb un índex de 94,1% i 81,7% respectivament. Cal tenir en compte que la xifra de *Misteri a la cort del veguer* respon a només una sessió oferta. Els segueixen el taller *La ciutat de la xocolata* i el laboratori d'arquitectura *Aixeca el cap!*, amb un índex de 76,5% i 76,4%

respectivament. Cal destacar també els tallers de cuina i de teatre, dels quals s'han ofert diverses sessions i han seguit rebent una resposta satisfactòria per part dels visitants, amb un 60,4% i un 63,5% de participació respectivament.

Cal esmentar també que els tallers de Rondallaires han seguit tenint una gran acceptació, fins i tot augmentant de forma notable els seus graus de participació. Si durant l'any passat aquests tallers havien assolit el 38% de participació, enguany *Gabriel i la casa de la neu* ha gaudit d'un 55,9% de participació i *Marianna i l'arracada perduda* un 58,8%.

Finalment, els tallers de Nadal i de Pasqua d'aquest 2019 han tingut una gran participació sense excepció, tant els tallers que s'organitzaren en col·laboració amb el Museu de la Xocolata (*Aromes del 1700*, *Un Nadal de Xocolata*, *Neules i torrons*), com els tallers desenvolupats íntegrament al Centre, siguin gastronòmics o no. Un total de 129 nens i nenes han participat en alguna de les 8 sessions ofertes. El taller de Pasqua *Les aromes del 1700* i els tallers de Nadal *Neules i torrons* i *Una història per llepar-se els dits* han assolit un 100% de participació. Destaca el 95% de participació en les dues sessions del taller *Arqueòlegs al Born* o el 90% de participació del taller *La ciutat de la xocolata*, desenvolupat de forma íntegra a El Born CCM i per primera vegada en el seu format de 4 hores.

4.6.4. PÚBLIC ESPECIALITZAT

El 2019 El Born CCM ha continuat oferint cursos especialitzats, amb un total de 185 persones al conjunt de totes les sessions. Vam organitzar els cursos “*Més que excavar*”, vinculat a l'excavació al conjunt arqueològic (5 sessions, 103 assistents en total), “*Arqueologia a l'inrevés. Ideologies construïdes*” (5 sessions, 28 assistents en total) i “*Un nou imaginari per a una nova memòria*” (4 sessions, 54 assistents en total).

Enguany també hem acollit la Jornada “*Tortures Impunes*” organitzada per l'Ateneu de Memòria Popular, les II Jornades de la Xarxa de Comunitats de Memòria, coordinades per La Fundició, la Jornada “*La recerca local i el restabliment de la Barcelona democràtica*” i el XVI Congrés d'Història de Barcelona organitzats per l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona.

4.6.5. PÚBLICS PER PROGRAMES

4.6.5.1. BornEduca

	Prim+Sec	Sup	Total
TOTAL D'ALUMNES	10.207	1.705	11.912

Activitats per a Primària i Secundària	10.132		
Activitats per a cicles superiors		1.219	
Programa Museu-Escola	75		
Activitats educatives de mediació - BornLab		50	
Jornades de pràctiques en arqueologia		382	
Pràctiques d'excavació al conjunt arqueològic		13	
Mural "Tot l'art és polític"		41	

4.6.5.2. BornLab

TOTAL DE PARTICIPANTS	598
------------------------------	------------

PROCESSOS	30
Visuals i visibles. Fotografia, espai públic i memòries dels anys 70	12
Memòries migrades - Fronteres i espai públic	-
Memòries dels cossos i de les cases. Editadona 2019	18

PROCESSOS EDUCATIUS	257
Born oblidat. Reivindiquem el passat oblidat del barri de la Ribera	200
Barri feminista	4
Arqueologies del quotidià: altres escoles i altres indrets	21
Fotosensibilitat proactiva	20
Tot canvia. Emergències i desaparicions als barris al voltant del Born	12

VISITES EXPERIMENTALS	311
Arqueologia d'un mercat desaparegut	30
Cròniques Dibuijades. De l'Escola Cervantes fins a El Born CCM	50
Retalls i records en moviment	12
Mitologia de la República Peninsular de la Barceloneta	150
Rutes històriques. Places, fluxos, remolins	22
Disseny col·lectiu d'una passejada pel carrer Comercial	15
Reproduccions de gestos. Arxius i treballs de dones	32

4.6.5.3. BornSaber

TOTAL DE PARTICIPANTS	898
-----------------------	-----

Cursos especialitzats	185
Més que excavar	103
Un nou imaginari per a una nova memòria	54
Arqueologia a l'inrevés. Ideologies construïdes	28

Conferències, taules rodones i presentacions	515
Cicle "Una infància sota les bombes"	101
#Referències. Christian Laval	24
Conferència A. Forment "Renau, vida i obra"	17
Taula rodona. "Renau en context"	55
Presentació "Topografia de la destrucció"	74
Presentació "Itineraris Brossa"	21
<i>La Mercè. Xerrada El bestiar festiu a Europa</i>	18
<i>La Mercè. Taula rodona "Cultura popular i infants"</i>	7
Podcast XRCB. "Paradigma Mur"	sense dades

Jornades, congressos	198
Jornada "Mal de memòria. La memòria i les identitats nacionals"	66
<i>"Tortures impunes"</i>	52
<i>II Jornades de la Xarxa de Comunitats de Memòria</i>	80
<i>"La recerca local i el restabliment de la Barcelona democràtica"</i>	sense dades
<i>XVI Congrés d'Història de Barcelona</i>	sense dades

**en cursiva, els actes programats en col·laboració amb entitats externes*

4.6.5.4. BornLleure

TOTAL DE PARTICIPANTS	9.320
-----------------------	-------

Arts sonores i performatives	5.196
“Sonau, músichs, sonau! Balls i festa a la Catalunya del Barroc”	82
“Wohnwagen”	94
“Joan Brossa, poeta de la revolta (recital poètic)”	59
<i>Akana</i>	225
All along the Watchtower. Paradigma Mur	136
<i>Testament a Praga</i>	250
Apparatus Berlin. Paradigma Mur	1.307
Sons de la Memòria. Janek Schaefer-Philip Jeck	279
Sons de la Memòria. Pie Corner Audio	181
Extremadamente rebeldes y peligrosas	173
<i>Mostra d'espectacles Creació i Museus</i>	100
<i>Maria Canals</i>	2.158
<i>Concert Ribermúsica</i>	102
<i>Tot passa menys el passat</i>	50

Visites guiades	1.919
Portes obertes excavació	30
Visites d'autor a Renau. El combat per una nova cultura	67
IN-Museu. Visites express	193
La Nit dels Museus. Visites express	895
La Nit dels Museus. La taverna del Born	238
Santa Eulàlia. Visites express	167
Visites temàtiques al conjunt arqueològic	329

Tallers	1.753
Barcelona Dibuixa	688
Carnestoltes. Tallers	300
<i>Primavera Republicana. Cicle de cinema republicà</i>	115
Tallers familiars	650

Itineraris	452
------------	-----

*en cursiva, els actes programats en col·laboració amb entitats externes

4.6.5.5. Exposicions

TOTAL DE VISITANTS A LES EXPOSICIONS		51.601
Exposició estable		37.096
Exposicions gran format		14.505
	Una infància sota les bombes	4.126
	Renau. El combat per una nova cultura	10.379
Exposicions en el recinte**		
	Democràcia al carrer. Fotografia del col·lectiu SE-GRÀ	472.406
	Joan Brossa. Poeta de la revolta	301.945
	La persistència dels temps. Instal·lació de Xavier Bové	57.398
	<i>La Mercè. Bestiari*</i>	66.614

*en cursiva, els actes programats en col·laboració amb entitats externes

**Les dates corresponen al total de visitants al recinte durant la permanència de les exposicions de petit format

4.7 ACCESSIBILITAT I INCLUSIÓ

El Born CCM, fidel al seu compromís d'esdevenir un centre obert, accessible i funcional per a tothom, treballa constantment i en consonància amb els criteris d'accessibilitat universal per continuar millorant els serveis oferts al visitant. En aquest sentit, forma part de l'essència del Centre tenir una cura especial que les persones amb diversitat funcional s'hi sentin còmodes i puguin gaudir de la visita a les nostres instal·lacions amb les màximes garanties de mobilitat i accés a la informació.

El Born CCM treballa estretament amb l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat. Aquesta col·laboració s'emmarca en el pla de treball impulsat des del 2009 per aquesta entitat i per l'Institut de Cultura de Barcelona amb l'objectiu estratègic de garantir l'accessibilitat universal al patrimoni cultural de la ciutat, tal com estableix l'article 30 de la Convenció Internacional de les Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

4.7.1. SERVEIS

Tarifes

El Born CCM ofereix tarifes reduïdes o gratuïtes a les persones titulars de la Targeta Rosa Reduïda o la Targeta Rosa Gratuïta. Així mateix, tenen entrada gratuïta els posseïdors del passi metropolità d'acompanyant d'una persona amb diversitat funcional.

Seients

A l'espai central del mercat hi ha bancs de descans a l'abast de totes les persones, així com a les sales d'exposicions, i al conjunt arqueològic hi ha bancs a la meitat del recorregut. El Born CCM posa al servei dels visitants dues cadires de rodes en préstec per a qui en sol·liciti.

Consignes

L'edifici disposa de servei de consignes a les dues entrades per desar-hi motxilles, bosses, abrics, etc.

Personal d'informació

El personal d'informació i atenció està preparat per ajudar i assessorar els visitants sobre els nostres serveis i les activitats que ofereix el nostre Centre i us pot orientar sobre les millors opcions per a la vostra visita. Són a les entrades del Centre, a les taquilles de venda d'entrades i recollida de guies multimèdia i a les entrades de les sales d'exposicions.

Guies multimèdia i fullets

El Born CCM posa a disposició dels visitants el servei de guies i audiodescripcions. Així mateix, ofereix fullets en braille i macrocaràcters. El personal d'informació us pot orientar sobre les millors opcions per a la vostra visita.

Plànols d'orientació

A les dues entrades del Born CCM hi ha plànols tàctils d'orientació i localització. També podeu sol·licitar plànols del Centre al personal d'informació.

Lavabos adaptats i canviadors

El Centre disposa de lavabos adaptats per a persones amb mobilitat reduïda, així com de canviadors per a infants. Podeu trobar-los a les cantonades dels carrers Comerç amb Ribera, Comerç amb Fusina i Comercial amb Ribera.

4.7.2. ACCESSIBILITAT FÍSICA

Disposar d'un espai lliure de barreres arquitectòniques que garanteixi la circulació de tots els visitants i l'accés a tots els espais del Centre és clau per garantir l'accessibilitat universal del nostre Centre. Accessos a nivell pla, rampes, mostradors adaptats, portes i lavabos adaptats són algunes de les mesures adoptades pel Centre amb aquest propòsit.

Aparcament i accés al Centre

Als voltants d'El Born CCM (passeig Picasso) hi ha dues places d'aparcament reservades a persones amb mobilitat reduïda posseïdores de la targeta d'aparcament. La pavimentació que envolta el Centre és de lloses que no dificulten la mobilitat. L'accés al Centre es fa mitjançant una rampa adaptada.

Portes

Les portes d'accés al Centre, així com les interiors d'accés a les sales, tenen una amplada adequada per al pas de cadires de rodes. No obstant, en casos com el d'accés a la zona de lavabos les portes abatibles deixen un espai de pas ajustat. El sistema d'accionament en aquests casos es fa mitjançant una manovella.

Rampes

Les rampes d'accés, totes habilitades per al pas de cadires de rodes, es troben ubicades als accessos de la llibreria i al restaurant. La resta d'accessos als diferents espais del Centre són a peu pla o es fan amb l'ascensor. A la Sala Moragues hi ha una rampa opcional per a l'accés a la tarima o l'escenari.

Ascensor

L'ascensor, situat a la porta d'accés a l'edifici pel carrer Comercial, dona accés a les persones amb mobilitat reduïda a la plataforma de fusta del conjunt arqueològic. Aquesta plataforma ofereix una vista parcial del conjunt arqueològic.

Les persones amb mobilitat reduïda poden observar la totalitat del conjunt arqueològic amb la combinació de la visió que ofereix la primera planta des de la balconada i la que ofereix la plataforma de fusta. Malgrat tot, les persones usuàries de cadira de rodes no poden accedir al circuit del conjunt arqueològic, ja que les condicions de conservació no ho permeten.

Mostradors i taules d'informació

Els mostradors de compra d'entrades i recollida de guies multimèdia disposen d'una zona adaptada a la qual poden accedir les persones amb cadira de rodes o de baixa estatura. El mobiliari per dispensar la informació de les activitats del Centre ha estat dissenyat i construït tenint en compte les dimensions necessàries perquè una persona amb cadira de rodes pugui accedir a la informació que s'hi ofereix.

Lavabos adaptats

Tots els lavabos del Centre estan adaptats per a persones amb mobilitat reduïda.

4.7.3. ACCESSIBILITAT VISUAL

Les mesures d'accessibilitat per a persones amb discapacitat visual estan encaminades a garantir l'accés a la comunicació i la màxima autonomia del visitant en la seva estada al Centre.

Visites per a persones cegues o amb baixa visió

El Centre ofereix la possibilitat de realitzar visites guiades a grups de persones cegues o amb baixa visió (cal fer la reserva prèviament) amb recorreguts adaptats a les estacions tàctils.

Guies multimèdia amb audiodescripcions

El Born CCM disposa de guies multimèdia amb audiodescripcions i audionavegació per apropar els continguts del Centre als visitants amb discapacitat visual. Aquests dispositius contenen la informació referent a l'edifici, el conjunt arqueològic i l'exposició estable.

Fulletts en braille, lectura fàcil i macrocaràcters

El Born CCM posa a disposició dels visitants fullets en braille, lectura fàcil i macrocaràcters amb la informació següent:

- Fullet d'informació general d'El Born CCM
- Fullet d'informació del conjunt arqueològic
- Fullet d'informació de l'arquitectura del mercat
- Fullet d'informació de l'exposició estable «Barcelona 1700. De les pedres a les persones»

Plànols tàctils de localització

A les dues entrades del Centre s'hi disposen dos plànols tàctils d'ubicació per a persones amb baixa visió o ceguesa (amb relleu, inscripcions en braille i contrast visual).

Espais tàctils

El Born CCM disposa d'una maqueta tàctil de l'edifici situada al davant de la porta que dona accés al Centre pel carrer Comercial. A més, l'exposició estable té dues estacions tàctils amb rèpliques dels objectes exposats.

Gossos pigall

El Born CCM permet l'accés de gossos pigall i gossos d'assistència a tots els espais del Centre.

Senyalització

Tota la senyalització del Centre ha estat realitzada amb pictogrames amb relleu i contrast visual i està ubicada segons els paràmetres d'accessibilitat universal i criteris de repetició.

4.7.4. ACCESSIBILITAT AUDITIVA

Les mesures d'accessibilitat auditiva han estat dissenyades per facilitar que les persones sordes o amb discapacitat auditiva, signants o oralistes, puguin accedir als continguts que ofereix el Centre.

Visites per a persones amb discapacitat auditiva

El Centre ofereix la possibilitat de realitzar visites guiades en llengua de signes per a grups.

Anells magnètics

El Centre disposa de dos anells magnètics portàtils als mostradors de venda d'entrades i recollida de guies multimèdia i d'un anell magnètic d'instal·lació fixa a la Sala Moragues.

4.7.5. ACCESSIBILITAT INTEL·LECTUAL

El Born CCM vol ser un espai obert a totes les persones, on tothom es pugui sentir ben acollit; un espai de diàleg i d'intercanvi d'idees, on tots ens puguem enriquir i participar de la vida cultural de la nostra societat. Amb aquest ànim, les mesures d'accessibilitat per a persones amb discapacitat intel·lectual van adreçades a facilitar la seva autonomia durant la visita al Centre i l'accés a la comunicació.

Visites per a persones amb discapacitat intel·lectual

El Centre ofereix la possibilitat de realitzar visites guiades per a grups de persones amb discapacitat intel·lectual amb recorreguts adaptats a les diferents necessitats dels grups.

5. ORGANITZACIÓ

5.1. RECURSOS HUMANS

El 2019 El Born CCM comptava amb un equip de 16 treballadores i treballadors en la seva estructura professional.

Els càrrecs i el nombre de treballadors amb les seves respectives responsabilitats es distribueixen de la manera següent:

- DIRECCIÓ 1
- RECURSOS I ADMINISTRACIÓ 4
- PATRIMONI I RECERCA 2
- PROGRAMES PÚBLICS 5
- COMUNICACIÓ, PÚBLICS I ESTRATÈGIA DIGITAL 4

5.2. MEMÒRIA ECONÒMICA

Despesa realitzada per departament	Import €
Activitats	203.823,00 €
Administració general	121.331,25 €
Arqueologia	159.376,10 €
Comunicació	206.196,53 €

Edicions	22.323,29 €
Conservació	56.149,91 €
Continguts	25.953,52 €
Exposicions	407.368,71 €
Serveis educatius	343.406,14 €
Atenció al públic	383.646,94 €
Neteja	330.224,72 €
Seguretat	564.088,13 €
Manteniment	397.684,57 €
Regidoria de sales i comercialització d'espais	117.387,16 €
Inversions	42.247,37 €

TOTAL	3.381.207,34 €
--------------	-----------------------

DESPESA REALITZADA PER CONCEPTE Import €

Comunicació i difusió **228.519,82 €**

Comunicació 206.196,53 €

Edició 22.323,29 €

Coneixement - Col·leccions **241.479,53 €**

Conservació Preventiva i restauració 56.149,91 €

Recerca-Continguts 25.953,52 €

Arqueologia 159.376,10 €

Programes Públics **954.597,85 €**

Activitats escolars 343.406,14 €

Activitat Públic general 181.641,00 €

Activitat Públic infantil i familiar 22.182,00 €

Exposicions (Permanents i Temporals) 407.368,71 €

Serveis Generals **1.956.610,14 €**

Administració 120.753,68 €

Atenció al Públic	383.646,94 €
Dietes i desplaçament de personal	577,57 €
Inversió	42.247,37 €
Manteniment	397.684,57 €
Neteja	330.224,72 €
Regidoria de Sales i comercialització d'espais	117.387,16 €
Seguretat/Vigilància	564.088,13 €

Total General	3.381.207,34 €
----------------------	-----------------------

Total capítol 2	3.338.959,97 €
------------------------	-----------------------

Inversions (capítol 6)	42.247,37 €
-------------------------------	--------------------

5.3. OBRES I MANTENIMENT/ INFRASTRUCTURES

MANTENIMENT		
	COPISA CPI	
Inici del contracte:	11-gen-17	
Fi del contracte:	10-gen-19	
Pròrroga:	11-gen-19	
	10-gen-21	
	Preventiu i conductiu	225.779,76 €
	Correctiu + ass. Tèc. Àudio	101.558,49 €
	TOTAL	327.338,25 €
	Rest a de manteniment	
	SPEC	13.690,19 €
	ERSCE	5.239,59 €
	PCRENT, S.L.	724,38 €
	BLANCH SISTEMAS PROYECCION	4.892,30 €
	TELECOMUN, S.A.	17.939,57 €
	ILUMINACION ARQUIT. ESCENOGRAF., S.L.	638,88 €
	SAT SERVICE, SCCL	4.804,60 €

SILUJ ILUMINACION	963,09 €
SAT SERVICE, SCCL	5.813,57 €
CPI INT. (Inst. AA)	7.699,96 €
CPI INT. (Millors Prevenció Riscos)	7.940,20 €
TOTAL	70.346,33 €

TOTAL	397.684,58 €
--------------	---------------------

SEGURETAT: Grup Control

Inici del contracte:	01-des-18
Fi del contracte:	01-des-20

TOTAL	564.088,12 €
--------------	---------------------

NETEJA: Expertus

Inici del contracte:	01-des-16
Fi del contracte:	30-nov-18
Pròrroga:	01-des-18
	30-nov-20

TOTAL	330.224,73 €
--------------	---------------------

PREVENCIÓ DE RISCOS: CAE

Inici del contracte:	01-gen-19
Fi del contracte:	31-des-19

TOTAL	17.424,00 €
--------------	--------------------

5.4. LLOGUER D'ESPais

LLOGUER ESPAIS EL BORN CENTRE DE CULTURA I MEMÒRIA - 2019								
DATA	ACTE	ORGANITZADOR	ESPAI	TIPUS DE JORNADA	TIPUS DE TARIFA	IMPORT DEL CONTRACTE	PARCIAL MENSUAL 2019	OBSERVACIONS
							12.350,00 €	
GENER								
10	DESFILE JANIRA 2019	Building Stories	Sala Moragues i balconada	mitja	normal	3.000,00 €		
17	PREMIERE DOCUMENTAL ZADIG	Zadig	sala Moragues	mitja	gratuïtat	-		cessió gratuïta del mes
17	Presentació llibre "Catalunya 1980-2015. Història en fotografies de Manel Risques i Andreu Mayayo"	Enciclopèdia Catalana	Auditori Comercial 5	mitja	normal	425,00 €		
22	Consell Assessor de la Gent Gran	AJUNTAMENT DE BARCELONA - ÀREA DE DRETS SOCIALS	Sala Moragues	mitja (matí)	institucional	1.275,00 €		
22	CÒCTEL SOPAR	WORLD EXPERIENCE BARCELONA SL	Sala Moragues	mitja (tarda)	normal	2.550,00 €		
28	JORNADA ANUAL DE L'ACORD CIUTADÀ	AJUNTAMENT DE BARCELONA - ÀREA DE DRETS SOCIALS	Sala Moragues i vestibul	mitja	normal	2.550,00 €		
28	GM MEETING 2019 BARCELONA	Sto SE & Co KGaA	Sala Moragues	mitja	normal	2.550,00 €		
FEBRER							11.925,00 €	
14	JORNADA PEPSICO	BOX DE IDEAS SL	Sala Moragues	completa	normal	5.100,00 €		
19	JORNADA VINCLES	AJUNTAMENT	Sala Moragues	mitja	institucional	1.275,00 €		
24	SHOWSTOPPERS EVENT	SHOWSTOPPERS	sala Moragues	completa	normal	3.000,00 €		
25	Premis Vicki Bernadet	Associació Vicki Bernadet	sala Moragues	completa	gratuïtat	-		cessió gratuïta del mes
25	GRP. RUSSELL REYNOLDS - MCKINSEY & COMPANY	INC.PEOPLE AND EVENTS XXI SLU dba A+SOLUTIONS	Sala Castellví	completa	normal	2.550,00 €		
MARÇ							9.825,00 €	
20	JORNADA DELS PLANS ESTRATÈGICS DE COMERÇ DE DISTRICTES	Ajuntament de Bcn - Direcció de Comerç	Sala Moragues	mitja	institucional	1.275,00 €		
27	FIA WTRC / OSCARO - MEDIA LAUNCH 2019	MINERVA CONSULTING 2013, S.L.	Sala Moragues i Sala Castellví	completa	normal	6.000,00 €		
29	“Carnaval de Cadis a Barcelona”: Jornada Multi segmento de la província de Cádiz	FUNDACION ANDACAT	Sala Moragues	mitja	normal	2.550,00 €		
ABRIL							14.025,00 €	
1	Presentació de llibre	Gremi de Restauració de Barcelona	Sala Moragues	mitja	normal	2.550,00 €		
2	Premis Punt de Llibre	Ajuntament Bcn - Direcció de Comerç	Sala Moragues	mitja	institucional	1.275,00 €		
5	BCN in exclusive	Amfivia Outdoor Events Management, S.L.	Sala Moragues	mitja	normal	2.550,00 €		
28	CELEBRACIÓ DE LA DIADA DE SANT JORDI	CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA	Sala Moragues	mitja	gratuïtat	-		cessió gratuïta del mes
29	6th World Candle Congress	Bocemtium consulting s.l.	Sala Moragues + mig mercat	mitja	normal	7.650,00 €		
MAIG							39.525,00 €	
1	MYBA SHOW OPENING COCKTAIL 2019	ONEOCEAN PORT VELL SAU	Sala Moragues +mig mercat	mitja	normal	7.650,00 €		
4	Petit Style Walking, passarella de Moda Infantil	PETIT STYLE	Sala Moragues	completa	normal	3.000,00 €		
6	Dinar d'Alcaldes	Presston Comunicació Int.,S.L.	Sala Moragues	mitja	normal	2.550,00 €		
7	DEBAT MUNICIPAL REPUBLICÀ	ASSOCIACIÓ BARCELONA I REPÚBLICA	Sala Moragues	mitja	gratuïtat	-		cessió gratuïta del mes
13	IV JORNADA DE NETWORKING ESPAI LÀBORA	FEICAT (Federació d'Empreses d'Inserció de Catalunya)	Espai obert del mercat	completa	normal	15.000,00 €		
14	XIV FORO DE PENSIONES	MERCER CONSULTING, S.L.U.	Sala Moragues	mitja	normal	2.550,00 €		
16	Barça Leadership Meeting	FC BARCELONA	Sala Moragues i Sala Castellví (muntatge el 15)	completa	normal	7.500,00 €		
30	CERCA ANNUAL CONFERENCE 2019	INSTITUCIÓ FUNDACIÓ DELS CENTRES DE RECERCA DE CATALUNYA	Sala Moragues	mitja	institucional	1.275,00 €		
JUNY							19.350,00 €	
5	DIA MUNDIAL DEL MEDI AMBIENT	Generalitat de Catalunya - Departament de Territori i Sostenibilitat	Sala Moragues	completa	institucional	1.500,00 €		

12	25 ANIVERSARI AMPHOS 21	Manners Congressos SL	Sala Moragues	mitja	normal	2.550,00 €		
13	Persones refugiades LGTB+	ASSOCIACIÓ ENCARA EN ACCIÓ, MOVIMENT AFECTIU, SEXUAL I DE GÈNERE	Sala Moragues	completa	gratuïtat	-		cessió gratuïta del mes
21	HONOR MASTERCLASS	LAGATA MARKETING Y COMUNICACION S.L.	sala Moragues + mig mercat	mitja	normal	7.650,00 €		
22	30 ANIVERSARIO STICK ART STUDIO	STICK ART ACADEMY SL	sala Moragues + mig mercat	mitja	normal	7.650,00 €		
JULIOL						5.581,00 €		
4 i 5	Jornada sobre Desobediència Civil	ÒMNIUM CULTURAL	Sala Moragues, Sala Castellví i Auditori	completa i mitja	cultural	5.581,00 €		
10	Graduació Promoció 16/19	Promoció d'Escoles Fundació Privada	Sala Moragues	mitja	gratuïtat	-		cessió gratuïta del mes
AGOST						3.825,00 €		
30	Coctail de la Barcelona Graduate School of Economics	Universitat Pompeu Fabra	Sala Moragues + Mig Mercat	mitja	institucional	3.825,00 €		
SETEMBRE						10.862,50 €		
19	El Comerç i les Escoles	Ajuntament Bcn - Direcció de Comerç	Auditori Comercial 5	mitja	institucional	212,50 €		
19	PRESENTACIÓ VII MILLA DE SARRIÀ - CORREM JUNTS	ASPASIM	Sala Moragues	mitja	gratuïtat	-		cessió gratuïta del mes
20	Presentació del Pla Metropolità	Autoritat del Transport Metropolità	Sala Moragues	mitja	institucional	1.275,00 €		
23	Sopar Convention Bureau	Turisme de Barcelona	Espai obert del mercat	completa	institucional	6.375,00 €		
25	GOAL Barcelona	RED GLOBAL ESPAÑA GESTION Y EXPLOTACION DE FRANQUICIAS, S.L.	Sala Moragues	completa	normal	3.000,00 €		
OCTUBRE						24.200,00 €		
2	Reunió Clade Grup Empresarial d'Economia Social	CLADE GRUP EMPRESARIAL D'ECONOMIA SOCIAL SCCL	Auditori Comercial 5	mitja	normal	425,00 €		
5	Bunbu	ASSOCIACIÓ CULTURAL SHOSHINKAN	Sala Moragues	completa	cultural	1.950,00 €		
7 (muntatge) i 8 (acte)	Evento empresa Google	MULTILEM ESPAÑA, EVENTOS Y STANDS PARA FERIAS SLU.	Sala Moragues i Sala Castellví	completa	normal	9.000,00 €		
21	UEG Week 2019 Presidential Dinner	Turisme de Barcelona	Espai obert del mercat	mitja	institucional	7.500,00 €		
24	22a edició Premi Comerç de Barcelona	Ajuntament de Bcn - Direcció de Comerç	mig mercat i sala Castellví	mitja + completa	institucional	5.325,00 €		
NOVEMBRE						5.325,00 €		
12	PUROLITE EVENT	Amfivia Outdoor Events Management, S.L.	Sala Castellví	mitja	normal	2.550,00 €		
14	XVIII Fòrum TIG-SIG	Col·legi Oficial d'Enginyers Tècnics en Topografia	Sala Moragues	completa	institucional	1.500,00 €		
22	PRESENTACIÓ DE L'AGENDA COMERÇ 2021	Generalitat - Consorci de Comerç, Artesania i Moda de Catalunya	Sala Moragues	mitja	institucional	1.275,00 €		
DESEMBRE						8.100,00 €		
10	Presentació Pública del Certificat ESG. Certificació ESG a Catalunya: motor de canvi econòmic	NOVACT	Auditori Comercial 5	mitja	gratuïtat	-		cessió gratuïta del mes
11	PREMI RAMÓN BARNILS DE PERIODISME D'INVESTIGACIÓ 2019	Grup Barnils	Sala Moragues	mitja	gratuïtat	-		cessió gratuïta del mes
12	SOPAR CORPORATIU GRÍFOLS	GRÍFOLS S.A	Sala Moragues	mitja	normal	2.550,00 €		
13	CONFERÈNCIA I SOPAR	PASIONA CONSULTING, S.L.	Sala Moragues	mitja	normal	2.550,00 €		
19	Xmas offsite Rakuten TV	Rakuten TV Europe, slu	Sala Moragues	completa	normal	3.000,00 €		
TOTAL 2019						164.893,50 €		

6. RESUM D'INDICADORS

6.1 QUADRE DE COMANDAMENT

Patrimoni i la recerca

Dies d'intervenció arqueològica	23
Actes acadèmics de difusió de resultats de la recerca	5
Estudiants universitaris en formació al Centre	340

Programes públics

Nombre d'exposicions de gran format	3
Nombre d'exposicions de petit format	4
Nombre de centres usuaris del Servei educatiu	166
Nombre de centres usuaris del Servei educatiu del Districte Ciutat Vella	8
Nombre d'activitats col·laboratives realitzades	14
Participants i índex d'assistència a les activitats generalistes	65.513 (82,4%)
Participants i índex d'assistència a les activitats educatives	11.912 (15%)
Participants i índex d'assistència a les activitats familiars	1.638 (2,1%)
Participants i índex d'assistència a les activitats especialitzades	185 (0,2%)

Públics

Visitants del recinte d'El Born CCM	1.161.755
Participants en les activitats (tota la programació)	79.553
Nombre de dies de portes obertes	34
% de participacions gratuïtes	71,91%
Nombre queixes (IRIS)	11
Nombre consultes (IRIS)	19

Comunicació i desenvolupament social

Nombre de sessions web	109.883
Seguidors Twitter	11.769
Seguidors Facebook	8.263
Seguidors Instagram	3.945
Visualitzacions YouTube	8.133
Referències en mitjans	213
Nombre d'entitats i serveis amb els que s'ha col·laborat	67

Administració i recursos

Despesa executada	3.389.623,09 €
Despesa d'inversió	42.247,37 €
Ingressos	237.385,32 €
% Despesa serveis generals	58,35%
% Despesa comunicació i difusió	6,74%
% Despesa coneixement i col·leccions	6,75%
% Despesa programes públics	28,16%
Ratio despesa / visitants	2,94 €
Ratio despesa / participants	42,61 €
Nombre de components de l'equip	16

6.2 SICUB

Visitants		
Dies oberts	Nombre	
311	1.161.755	
Entrades venudes		
Tipus d'entrada	Nombre	
Entrada general	6.118	
Entrada reduïda	15.880	
Entrada gratuïta	13.507	
Entrada d'accés lliure	1.131.075	
Total = 1.166.580		
Portes obertes		
Motiu	Dies oberts	Visitants
Dia mensual d'accés lliure	12	6.706
Santa Eulàlia	1	727
Dia dels museus	1	2.397
Nit dels museus	1	1.133
La Mercè	1	3.211
Altres	34	9.681
Total = 23.855		
Tardes setmanals d'accés lliure		
	Dies oberts	Visitants
Diumenges a la tarda	52	22.772
Total = 22.772		

Exposicions permanents

Títol	Visites	
 Barcelona 1700. De les pedres a les persones	37.096	N/A ☐
 Visita lliure al jaciment des de la balconada	1.070.896	N/A ☐
Total =		1.107.992

Exposicions temporals

Títol	Dies oberts	Visites	
 Una infància sota les bombes	77	N/A ☐	4.126 N/A ☐
 Renau. El combat per una nova cultura	106	N/A ☐	10.379 N/A ☐
Total =		14.505	

Activitats

Activitats

Tipus de públic	Nombre d'activitats		Nombre de sessions		Nombre d'usuaris	
Per a públic general 	40	N/A ☐	198	N/A ☐	7.774	N/A ☐
Per a públic familiar	14	N/A ☐	61	N/A ☐	2.156	N/A ☐
Per a públic escolar		N/A ☒	5	N/A ☐	16.936	N/A ☐
Per a públic especialitzat i/o universitari	12	N/A ☐	14	N/A ☐	346	N/A ☐
Total =			278		27.212	

Visitants

Total	1.161.755
-------	-----------

Usuaris

Exposicions permanents	1.107.992
Exposicions temporals	14.505
Activitats	27.212
Serveis	0
Total	1.149.709

Accés lliure

Portes obertes	23.855
Tardes setmanals d'accés lliure	22.772

Webs

Adreça	Visites	Pàgines vistes	
http://elborncentrecultural.bcn.cat	109.819	268.502	N/A ☐
Total =		109.819	268.502

Xarxes socials

Nom	Amics/Associats	
Facebook	8.623	N/A ☐
Twitter	11.769	N/A ☐
Canal Youtube		N/A ☒
Instagram	3.945	N/A ☐
Total =		24.337

Qualitat

	Consultes		Queixes	
Consultes i queixes gestionades a través d'IRIS	19	N/A ☐	11	N/A ☐
Consultes i queixes gestionades per altres canals		N/A ☒		N/A ☒
Total =		19	11	

Edicions

Tipus de publicacions	Quantitat	Tiratge	
Seleccioni una opció v			Acceptar publicació
Total =		0	0

Material gràfic

Tipus de material gràfic	Nombre de campanyes	Tiratge	
Programes v	8	91.500	Esborrar
Newsletters v	14	30.974	Esborrar
Banderoles v	2	300	Esborrar
Cartells v	8	8.000	Esborrar
Seleccioni una opció v			Acceptar material gràfic
Total =		32	130.774

Campanyes als mitjans

Mitjà de comunicació	Nombre de campanyes amb anuncis o falques	Nombre total d'insercions	Nombre de mitjans	
Prensa	4	20	22	N/A ☐
Ràdio				N/A ☒
Televisió				N/A ☒
Mitjans digitals	4	9	5	N/A ☐
Total =		8	29	27

Mailing

Persones interessades en rebre informació	1.205	N/A ☐
---	-------	------------------------------

7. CALENDARI 2019 D'ACTIVITATS

AGENDA

HIVERN A EL BORN CCM

ACTIVITATS
ENTRE
SETMANA

ACTIVITATS
CAP DE
SETMANA

GENER

Divendres 5 (20 h) Cinema
Cinema "Una infància sota les bombes"

Dissabte 6 (17 h) Taller de rondallaires
La Marianna i l'arracada perduda

Diumenges 7, 14, 21, 28 (12 h) Itinerari
El Rec Comtal: Com l'aigua dibuixa la ciutat

Dissabtes 6, 13, 20 i 27 (13 h) Visita guiada
Un passeig en família

Diumenges 7, 14, 21, 28 (13 h) Visita guiada
Un passeig en família

Divendres 12 (20 h) Cinema
Cinema "Una infància sota les bombes"

Dissabte 13 (17 h) Taller d'arquitectura
Construïm el Mercat del Born

Divendres 19 (20 h)
Espectacle "36+1"

Dissabte 20 (17 h) Taller de cuina
Una història per llepar-se'n els dits

Dissabte 20 (18 h) Visita guiada
Un jaciment de xocolata

Dissabte 27 (17 h) Taller de teatre
Que pugi el teló!

Dissabte 27 (17 h) Teatre familiar
La maleta de l'Agustí. Farrés Brothers i cia.

Diumenge 28 (d'11 a 19 h) Taller de dibuix
Big Draw

Diumenge 28 (12 h) Teatre familiar
La maleta de l'Agustí. Farrés Brothers i cia.

FEBRER

Divendres 2 (20 h) Cinema
Cinema "Una infància sota les bombes"

Dissabte 3 (18 h) Visita guiada
Un jaciment de xocolata

Diumenges 4, 11, 18 i 24 (12 h) Itinerari
**Entre pedres i cisells.
La bellesa esculpida a la Ribera**

Dissabtes 3, 10, 17 i 24 (13 h) Visita guiada
Un passeig en família

Diumenges 4, 11, 18 i 25 (13 h) Visita guiada
Un passeig en família

Divendres 9 (20 h) Cinema
Cinema "Una infància sota les bombes"

Dissabte 10 (17 h) Taller de cuina
Una història per llepar-se'n els dits

Dissabte 17 (17 h) Taller de teatre
Que pugi el teló!

Dissabte 17 (17 h) Teatre familiar
**Maravilla en el país de las miserias.
Atikus Teatro**

Dissabte 17 (18 h) Visita guiada
Un jaciment de xocolata

Diumenge 18 (12 h) Teatre familiar
**Maravilla en el país de las miserias.
Atikus Teatro**

De dimecres 21 a dissabte 24

**Monument, poder, comunitat. Com
commemorem avui? Triàlegs. Ciutat i memòria**

Dissabte 24 (12 h) Cinema
**Cinema familiar "Una infància sota les
bombes"**

Dissabte 24 (17 h) Taller d'arquitectura
Construïm el Mercat del Born

Divendres 29 i dissabte 30

Congrés Internacional 68s

MARÇ

Dissabte 1 (17 h) Taller de rondallaires

En Peret Gafarró

Dissabtes 1, 8, 15 i 22 (13 h) Visita guiada

Un passeig en família

Diumenges 2, 9, 16 (12 h) Visita guiada

Un passeig en família

Diumenges 2, 9, 16 i 23 (13 h) Itinerari

El projecte Barcelona: La ciutat imaginada

Divendres 7 (20 h) Cinema

Cinema “Una infància sota les bombes”

Dissabte 8 (17 h) Taller de cuina

Una història per llepar-se'n els dits

Divendres 14 (20 h) Cinema

Cinema “Una infància sota les bombes”

Dissabte 15 (17 h) Taller d'arquitectura

Construïm el Mercat del Born

Dissabte 15 (17 h) Teatre familiar

Papirus. Xirriquiteula Teatre

Dissabte 15 (18 h) Visita guiada

Un jaciment de xocolata

Diumenge 16 (12 h) Teatre familiar

Papirus. Xirriquiteula Teatre

Dissabte 22 (12 h) Cinema

Cinema familiar “Una infància sota les bombes”

Dissabte 29 (18 h) Visita guiada

Un jaciment de xocolata

SERVEI A LA CARTA

Si sou un grup de més de 10 persones i desitgeu fer qualsevol dels jocs i tallers en una data i hora diferents de les que oferim, truqueu al 932 566 850 o envieu un correu a reserveselbornccm@bcn.cat (de dilluns a divendres, 9:30 a 14h)

ABRIL

Dissabtes 6, 13, 20 i 27 (13 h)
Visita guiada. Un passeig en família pel 1700

Dissabte 6 (17 h)
Taller de teatre. Que pugi el teló!

Diumenges 7, 14, 21 i 28 (13 h)
Visita guiada. Un passeig en família pel 1700

Diumenges 7, 14, 21 i 28 (12 h)
Itinerari. Façanes que parlen de ciutat

Dissabte 13 (17 h)
Taller d'arquitectura. Aixeca el cap!
Els secrets de les façanes

Dissabtes 13 i 27 (18 h)
Visita guiada. Un jaciment de xocolata

Dimarts 16 (10 h)
Taller de Pasqua. Arqueòlegs al Born

Dimecres 17 (10 h)
Taller de Pasqua. Les aromes del 1700

Dijous 18 (10 h)
Taller de Pasqua.
Una història per llepar-se els dits!

Dissabte 20 (17 h)
Taller de cuina.
Una història per llepar-se els dits!

Dissabte 27 (17 h)
Taller d'arquitectura.
Construïm el mercat del Born

MAIG

Dissabtes 4, 11, 18 i 25 (13 h)
Visita guiada. Un passeig en família pel 1700

Dissabte 4 (17 h)
Taller de teatre. Que pugi el teló!

Diumenges 5, 12, 19 i 26 (13 h)
Visita guiada. Un passeig en família pel 1700

Diumenges 5, 12, 19 i 26 (12 h)
Itinerari.
Rec Comtal, com l'aigua dibuixa la ciutat

Dissabte 11 (17 h)
Taller d'arquitectura. Aixeca el cap!
Els secrets de les façanes

Dissabtes 11 i 25 (18 h)
Visita guiada. Un jaciment de xocolata

Dissabte 18 a partir de les 19 h
Nit dels Museus.
Visites exprés i La Taverna del Born

Dissabte 25 (17 h)
Taller d'arquitectura.
Construïm el mercat del Born

JUNY

Dissabtes 1, 8, 15, 22 i 29 (13 h)
Visita guiada. Un passeig en família pel 1700

Dissabte 1 (17 h)
Taller de teatre. Que pugi el teló!

Diumenges 2, 9, 16, 23 i 30 (13 h)
Visita guiada. Un passeig en família pel 1700

Diumenges 2, 9, 16, 23 i 30 (11 h)
Itinerari. Del Born a la Barceloneta

Dissabte 8 (17 h)
Taller d'arquitectura. Aixeca el cap!
Els secrets de les façanes

Dissabtes 8 i 22 (18 h)
Visita guiada. Un jaciment de xocolata

Divendres 14 (19 h)
Concert de l'orquestra de l'IEA Oriol Martorell

Dissabte 15 (17 h)
Taller de cuina.
Una història per llepar-se els dits!

Dissabte 22 (17 h)
Taller d'arquitectura.
Construïm el mercat del Born

Dissabte 29 (17 h)
Taller. La ciutat de la xocolata

AGENDA

BORN D'ESTIU

ACTIVITATS
ENTRE
SETMANA

ACTIVITATS
DE CAP DE
SETMANA

JULIOL

Dimarts 2, 9, 16 i 23 (16.00 h) Visita guiada

Sessions formatives d'arqueologia

Dimecres 3, 10, 17, 24 i 31 (21.00 h) Visita guiada

Dansa i música a la Barcelona del 1700

Born de nit

Divendres 5, 12, 19, 26 (20.00 h) Itinerari nocturn

Visita geolocalitzada, "La Ribera 1700"

Dissabte 6 (17.00 h) Taller familiar

La ciutat de la xocolata

Dissabtes 6, 13, 20 i 27 (19.00 h) Visita guiada

Exposició temporal "Josep Renau"

Dissabte 6 (19.30 h) Itinerari urbà

Veus silenciades: les dones del 1700

Diumenges 7, 14, 21 i 28 (17.00 h) Visita guiada

Un passeig en família pel 1700

Diumenges 7, 14, 21 i 28 (19.00 h) Visita guiada

Exposició temporal "Josep Renau"

Dijous 4, 11, 18, 25 (21.00 h) Visita guiada

Tavernes i hostals a la Barcelona del 1700

Born de nit

Dijous 11 (16.00 h)

Sessió formativa d'arqueologia

Dissabte 13 (17.00 h) Taller de rondallaires

Marianna i l'arracada perduda

Dissabte 13 (19.30 h) Itinerari urbà

Façanes que parlen de ciutat

Dijous 18 (21.00 h) Visita amb expert

Exposició temporal "Josep Renau"

Dissabte 20 (17.00 h) Taller de cuina

Una història per llepar-se els dits

Dissabte 20 (19.30 h) Itinerari urbà

El rec Comtal. Com l'aigua dibuixa la ciutat

Dissabte 27 (17.00 h) Taller familiar

Detectius al Born

Dissabte 27 (19.30 h) Itinerari urbà

Born, sis segles de progrés comercial

SERVEI A LA CARTA

Si sou un grup de més de deu persones i voleu fer qualsevol dels jocs i tallers en una data i hora diferents de les que oferim, envieu un correu a reserveselbornccm@eicub.net o truqueu al 932 566 850 (de dilluns a divendres, de 9.30 a 14.00 hores)

Per a més informació de les nostres activitats, consulteu el nostre web

AGOST

Dijous 1 i 8 (20.00 h)	Visita amb expert
Exposició temporal “Josep Renau”	
Dijous 1, 8, 15, 22, 29 (21.00 h)	Visita guiada
Tavernes i hostals a la Barcelona del 1700	
Born de nit	
Divendres 2, 9, 16, 23, 30 (20.00 h)	Itinerari nocturn
Visita geolocalitzada, “La Ribera 1700”	
Dissabte 3 (17.00 h)	Taller familiar
La ciutat de la xocolata	
Dissabtes 3, 10, 17, 24 i 31 (19.00 h)	Visita guiada
Exposició temporal “Josep Renau”	
Dissabte 3 (19.30 h)	Itinerari urbà
Veus silenciades: les dones del 1700	
Diumenge 4, 11, 18 i 25 (17.00 h)	Visita guiada
Un passeig en família pel 1700	
Diumenge 4, 11, 18 i 25 (19.00 h)	Visita guiada
Exposició temporal “Josep Renau”	
Dimecres 7, 14, 21, 28 (21.00 h)	Visita guiada
Dansa i música a la Barcelona del 1700	
Born de nit	
Dissabte 10 (17.00 h)	Taller de rondallaires
Gabriel i la casa de la neu	
Dissabte 10 (19.30 h)	Itinerari urbà
Façanes que parlen de ciutat	
Dissabte 17 (17.00 h)	Taller de cuina
Una història per llepar-se els dits!	
Dissabte 17 (19.30 h)	Itinerari urbà
El Rec Comtal. Com l'aigua dibuixa la ciutat	
Dissabte 24 (17.00 h)	Taller familiar
Detectius al Born	
Dissabte 24 (19.30 h)	Itinerari urbà
Born, sis segles de progrés comercial	
Dissabte 31 (17.00)	Taller familiar
La ciutat de la xocolata	
Dissabte 31 (19.30 h)	Itinerari
Veus silenciades: les dones del 1700	

SETEMBRE

Diumenges 1, 8, 15, 22 i 29 (17.00 h)	Visita guiada
Un passeig en família pel 1700	
Diumenges 1, 8, 15, 22 i 29 (19.00 h)	Visita guiada
Exposició temporal “Josep Renau”	
Dimecres 4, 18, 25 (21.00 h)	Visita guiada
Dansa i música a la Barcelona del 1700	
Born de nit	
Dijous 5, 12, 19, 26 (21.00 h)	Visita guiada
Tavernes i hostals a la Barcelona del 1700	
Born de nit	
Divendres 6, 13, 20, 27 (20.00 h)	Itinerari nocturn
Visita geolocalitzada, “La Ribera 1700”	
Dissabte 7 (17.00 h)	Taller de cuina
Una història per llepar-se els dits!	
Dissabtes 7, 14, 21 i 28 (19.00 h)	Visita guiada
Exposició temporal “Josep Renau”	
Dissabte 7 (19.30 h)	Itinerari urbà
Façanes que parlen de ciutat	
Dimecres 11, de 12.00 a 14.00 h i de 17.00 a 19.00 h	
Visita adults exprés	
Visita familiar exprés	
Dissabte 14 (17.00 h)	Taller de rondallaires
Marianna i l'arracada perduda	
Dissabte 14 (19.30 h)	Itinerari urbà
La batalla de l'11 de setembre	
Dimarts 17 (19.00 h)	Taula rodona
Cultura popular i infants	
Dimecres 18 (19.00 h)	Xerrada
El bestiar festiu a Europa	
Dissabte 21 (17.00 h)	Taller familiar
Detectius al Born	
Dissabte 21 (19.30 h)	Itinerari urbà
Born, sis segles de progrés comercial	
Dimarts 24, de 12.00 a 14.00 h i de 17.00 a 19.00 h	
Visita adults exprés	
Visita familiar exprés	
Dissabte 28 (17.00 h)	Taller
La ciutat de la xocolata	
Dissabte 28 (19.30 h)	Itinerari urbà
Veus silenciades: les dones del 1700	

OCTUBRE

Dijous 3 (20 h)
Recital poètic. Brossa, a partir del silenci

Dissabtes 5, 12, 19 i 26 (13 h)
Visita guiada.
Un passeig en família pel 1700

Dissabtes 5 i 19 (17.30 h)
Visita guiada. Un jaciment de xocolata

Diumenges 6, 13, 20 i 27 (12 h)
Itinerari urbà.
Veus silenciades: les dones del 1700

Diumenges 6, 13, 20 i 27 (13 h)
Visita guiada.
Un passeig en família pel 1700

Dissabte 5 (17 h)
Taller familiar. Que pugi el teló!

Dissabtes 5 i 12 (19 h)
Visita guiada.
Exposició temporal Josep Renau

Diumenges 6 i 13 (19 h)
Visita guiada.
Exposició temporal Josep Renau

Dissabte 12 (17 h)
Taller familiar. La ciutat de la xocolata

Diumenge 13 (18 h)
Espectacle. Akana

Dimecres 16 (19 h)
Conferència.
Literatura, autoficció i memòria

Dissabte 19 (17 h)
Taller de cuina.
Una història per llepar-se els dits

Diumenge 20 (11 a 19 h)
Festa del dibuix. Barcelona dibuixa

Dimecres 23 (19 h)
Debat. Tot passa menys el passat

Dissabte 26 (17 h)
Taller familiar. Detectius al Born

Dimarts 29 (19 h)
Performance. All along the watchtower

NOVEMBRE

Dissabtes 2, 9, 16, 23 i 30 (13 h)
Visita guiada.
Un passeig en família pel 1700

Dissabte 2 (17 h)
Taller familiar. Que pugi el teló!

Diumenges 3, 10, 17 i 24 (12 h)
Itinerari urbà. El Rec Comtal.
Com l'aigua dibuixa la ciutat

Diumenges 3, 10, 17 i 24 (13 h)
Visita guiada.
Un passeig en família pel 1700

Dimecres 6 (19 h)
Teatre.
Testament a Praga, de Teresa Pàmies

Dissabte 9 (11, 15 i 18 h)
Acció teatral. Apparatus Berlin

Dissabte 9 (17 h)
Taller familiar. La ciutat de la xocolata

Dissabte 16 (17 h)
Taller de cuina.
Una història per llepar-se els dits

Dissabtes 16 i 30 (17.30 h)
Visita guiada. Un jaciment de xocolata

Dijous 21 (19 h)
Conferència. El passat s'apropia del present

Dissabte 23 (17 h)
Taller familiar. Detectius al Born

Dissabte 23 (18 i 20.30 h)
Música. Sons de la memòria

Dimecres 27 (19 h)
Presentació llibre. Itineraris Brossa

Dissabte 30 (17 h)
Joc familiar. Misteri a la cort del veguer

DESEMBRE

Diumenges 1, 8, 15, 22 i 29 (12 h)
Itinerari.
Festa i gresca a la Barcelona del 1700

Diumenges 1, 8, 15, 22 i 29 (13 h)
Visita guiada.
Un passeig en família pel 1700

Dissabtes 7, 14, 21 i 28 (13 h)
Visita guiada.
Un passeig en família pel 1700

Dissabte 7 (17 h)
Taller familiar. Que pugi el teló!

Dissabte 14 (17 h)
Taller de cuina.
Una història per llepar-se els dits

Dissabte 14 (17.30 h)
Visita guiada. Un jaciment de xocolata

Dissabte 21 (17 h)
Taller familiar. La ciutat de la xocolata

Dissabte 28 (17 h)
Taller familiar. Detectius al Born